

TRANSFERÈNCIA DE BONES PRÀCTIQUES EDUCATIVES AMB TIC A UNA ESCOLA BRESSOL DE NOVA CREACIÓ

Treball de final de Grau de Mestre en Educació Infantil

Meritxell ARGELAGUÉS i FEBRER

Curs: 2012-2013

Tutora: Meritxell CORTADA PUJOL

Vic, 17 de maig de 2013

RESUM

L'escola bressol és el primer centre educatiu on els infants tenen accés a l'era digital després de l'entorn familiar que és el primer que reben després del seu naixement. Aquests centres educatius també han de donar resposta a la societat digital que hi ha actualment per tal d'aconseguir un desenvolupament integral de l'infant. Per realitzar aquesta integració de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) al centre és important una bona formació per part dels docents i tenir clar quins són els elements que fan una bona pràctica TIC. En el present treball final de grau s'aprofundeix en les bones pràctiques educatives en l'ús de les TIC i, posteriorment, es realitza una proposta de transferència de les mateixes a una escola de nova creació.

PARAULES CLAU: Bona pràctiques educativa amb TIC, experiències d'escola bressol, proposta d'integració de les TIC.

ABSTRACT

The nursery is the first school where children have access to the digital media after the family, which is the earliest environment they have after being born. These schools also have to respond to the current digital society to ensure the complete development of the child. In order to effectively integrate Technologies of the Information and Communication (TIC) within nurseries, the teachers must receive appropriate training, as well as be aware of the key elements for good TIC practices. This final degree project presents the best educational practices for applying TIC, followed by a proposal to integrate it into a newly established school.

KEY WORDS: Good educational practice with TIC, nursery experiences, proposal to integrate TIC.

Agraïments

A Meritxell Cortada, tutora d'aquest Treball Final de Grau, per la seva dedicació, paciència, entrega i assessorament constant.

A la coordinadora pedagògica de la Llar Infantil Vedruna de Vic, a la mestra responsable de les TIC de l'escola bressol Municipal de Cappont de Lleida i a

la directora de l'escola Infantil de Ferreries (Menorca) per la seva col·laboració i participació en recerca d'aquest treball i perquè sense elles

aquest treball no hagués estat possible.

Índex:

1. Introducció	5
1.1. Motivacions	5
1.2. Justificació	6
1.3. Plantejament del problema i objectius de la recerca	8
1.4. Procés seguit	10
2. Bones pràctiques educatives amb TIC.....	11
2.1. Escola i Aula	11
2.2. Objectius específics de la recerca	21
2.3. Metodologia	22
2.3. Instruments	23
2.4. Procediment i mostra	24
2.5. Resultats.....	25
2.5.1. Matriu anàlisi	26
2.5.2. Triangulació dades	34
2.6. Discussió i conclusions	39
3. Proposta de la integració de les TIC.....	41
3.1. Detecció de necessitats	41
3.2. Objectius específics de la recerca	48
3.3. Metodologia	48
3.4. Instruments	49
3.4. Procediment i mostra	50
3.5. Resultats.....	51
3.5.1. Tècnica DAFO	51
3.6. Discussió i conclusió	53

4. Proposta	55
5. Limitacions	56
6. Conclusions.....	57
6.1. Conclusions de la recerca	57
6.2. Conclusions del procés	57
7. Referències	58

1. Introducció

Aquest Treball Final de Grau pretén realitzar una transferència dels elements que configuren una bona pràctica educativa amb les Tecnologies de la Informació i al Comunicació (TIC) a un centre de nova creació. En primer lloc, i amb la intenció de fer un recull d'aquests elements, es parteix de la literatura científica d'aquest àmbit i de la situació actual de dues escoles bressol de Catalunya escollides per la seva integració de les TIC al centre. En segon lloc i, amb l'objectiu de dissenyar una proposta d'integració de les TIC a un centre de nova creació, es té en compte tant la literatura científica d'aquest àmbit com l'experiència de les escoles bressol, així com l'anàlisi de les necessitats educatives del nou centre.

En aquesta introducció s'exposa les motivacions, la justificació del tema de treball, el plantejament del problema i els objectius generals de la recerca i el procés seguit per portar-lo a terme.

1.1. Motivacions

El tema de la recerca es centra en realitzar una transferència de bona pràctica educativa amb TIC en un centre de nova creació, un centre del primer cicle d'Educació Infantil 0-3, escola bressol. Es basa en analitzar, des d'un punt de vista teòric i pràctic, quins són els elements que fan que es configuri una bona pràctica educativa amb TIC i com poder transferir aquests elements a una escola de nova creació.

Aquesta recerca sorgeix del meu interès per les noves tecnologies i de la seva relació amb l'educació, en particular amb l'escola bressol. El fet d'estar treballant en una escola bressol durant tres anys i haver realitzat el grau superior d'Educació Infantil ha fet que em decantés sobretot per relacionar les TIC amb l'escola bressol.

Al finalitzar el grau superior vaig decidir ampliar els meus coneixements sobre el tema i vaig decidir estudiar Magisteri d'Educació Infantil, el fet de combinar aquests estudis amb la relació laboral de l'escola bressol m'ha aportat molts coneixements i he pogut portar a la pràctica molts aspectes apresos durant aquests 4 anys de carrera.

Al tercer curs se'ns va donar l'oportunitat d'especialitzar-nos en un itinerari o menció, no vaig tenir cap mena de dubte a l'hora de triar l'itinerari en *Tecnologies de la Informació i la Comunicació a l'Escola*. Ha estat una àrea que des del primer any de carrera, quan vam realitzar l'assignatura de *Audiovisuals i TIC*, em va cridar l'atenció i realment estic molt segura que vaig triar l'opció correcta.

Així doncs, el descobriment del meu interès vers les TIC i la meva relació laboral han estat els factors que m'han fet reflexionar sobre l'actual situació de les TIC i l'escola bressol. També la preocupació, com a mestra, per poder abastar el desenvolupament integral de l'infant d'aquesta nova era digital que hi ha avui en dia, ja que si no aduquem amb aquest àmbit no podrem obtenir un desenvolupament integral de l'infant. I tenir clar que l'escola bressol és el primer context en què l'infant participa, després del context familiar, i també s'ha d'educar en aquesta àrea.

La meva experiència laboral em diu que algunes escoles bressol, com en la que participo com a personal docent, utilitzen les TIC com a canal de comunicació amb les famílies, i de la família a l'escola, però la integració d'aquestes a l'aula no és tan present. S'entén com una eina enfocada a les famílies, no com una eina complementària del desenvolupament dels infants de l'actual societat. Per això amb aquesta recerca vull realitzar una transferència de bones pràctiques educatives amb TIC a un centre de nova creació i, alhora, que pugui servir de base per a una possible transferència a d'altres contextos.

Tant des del meu punt de vista acadèmic com professional he triat aquest àmbit temàtic per relacionar-lo amb el meu itinerari i poder aprofundir amb aquests aspectes a l'escola on participo com a personal docent, ja que el fet d'utilitzar les TIC com a eina de comunicació és molt enriquidor, però intueixo que es pot anar més enllà.

I per últim, dir que aquest treball em servirà per conèixer altres contextos i altres metodologies de treball al qual em proporcionaran nou coneixement que espero poder plasmar en aquest treball i sobretot en el meu dia a dia com a futura mestra.

1.2. Justificació

Primerament hem de tenir clar que la societat de la informació és un nou paradigma tecnològic, segons Castells (2001). Aquest paradigma té dues expressions fonamentals: una és Internet i l'altra és la capacitat de re-codificar la matèria viva. Partint de la base que Internet no és una tecnologia sinó que és una producció cultural, el ponent destaca la importància decisiva d'aquesta dimensió cultural en la producció i les formes de les tecnologies que l'han fet possible, i analitza les seves diferents capes: la universitària (cultura de la recerca per la recerca); "l'hacker" (i la passió d'innovar i crear); les formes culturals alternatives (gent insatisfeta amb la societat actual que troba en Internet formes alternatives de viure), i, finalment, la cultura empresarial (representada per empresaris sense aversió al risc i amb gran capacitat per innovar).

Tal com diu Mifsud (2010, p. 12) "Els termes societat i comunicació no es comprenen l'un sense l'altre. L'activitat social porta implícita la comunicació i, en general, qualsevol activitat humana de tipus social està immersa en un procés d'intercomunicació. Els avenços tecnològics han complementat i modificat, amb el temps, la forma en què es produeix aquesta intercomunicació. S'ha passat d'una comunicació directa, físicament persona a persona, a una comunicació indirecta i a distància gràcies a les TIC."

Les TIC en general i Internet en particular es manifesten com a eines de doble tall. D'una banda, faciliten obtenir i compartir informació i, d'altra banda, precisament per aquestes mateixes facilitats, es poden convertir en elements que dificultin no afavoreixen el procés educatiu i formatiu dels menors, que no s'hagin educat en aquest procés, hi ha una sobreinformació (Mifsud, 2010).

Autors com Cases i Torrecasana (2007) fan referència que aquets nou marc social fa que els nens i les nenes que arriben a l'escola formin part d'aquest món digital i l'utilitzin de manera activa: s'han a través del televisor del seu menjador, han parlat pels telèfons mòbils dels seus pares, han vist com els seus veïns escolten música amb reproductors d'MP3, han vist els seus germans més grans jugant amb consoles de joc portàtil... I l'escola? L'escola intenta entendre tot això que ens està passant i procura d'adaptar-s'hi. Però un impacte social tan gran com és aquesta societat de la informació requereix canvis importants en els centres escolars en molts aspectes.

A la conferència TIC i Educació, Majó (2003, p. 13) va esmentar "L'escola i el sistema educatiu no només han d'ensenyar les TIC, no només han de continuar ensenyant matèries per mitjà de les TIC, sinó que aquestes TIC, a més de produir uns canvis en l'escola, produeixen un canvi en l'entorn i, com que l'escola el que vol és preparar la gent en aquest entorn, si aquest entorn canvia, l'activitat pròpia de l'escola ha de canviar."

Aquest mateix autor, d'acord amb Cases i Torrecasana (2007), comenten que l'escola ha de donar noves respostes a aquest entorn canviant alhora de fer servir el seu esperit crític per valorar-ne l'impacte i les repercussions que té. Només amb un bon replantejament de l'activitat docent intentarem oferir una escola de qualitat que pugui donar educació, recursos, criteris i coneixements als nens i nenes que conviuen en els nostres centres educatius i podrem ajudar-los a créixer dins d'un esperit constructiu.

Des de l'àmbit educatiu fa uns anys que es té consciència d'això i, com a resposta han emergit diverses iniciatives estatals en aquest sentit, com per exemple Escuela 2.0¹, Projecte EduCAT1x1², "aules autosuficients"³ en àmbits rurals, entre altres.

L'escola bressol és el primer centre educatiu on els infants tenen accés a la era digital, després de l'entorn familiar que és el primer que reben després del seu naixement. Aquests centres educatius també han de donar resposta a la societat digital que hi ha actualment, per tant, i cal integrar les TIC, ja que si fora del context escolar ja tenen contacte amb aquestes eines, l'escola no n'hauria d'estar al marge. No podem permetre que hi hagi desigualtat d'oportunitats dels infants en el món digital i que provoqui una desigualtat digital.

Tal com exposen Cases i Torrecasana (2007), l'infant pot tenir al seu abast el millor material informàtic del mercat, però si l'adult no hi intervé d'una manera acurada, basada en analitzar i concretar les necessitats inicials de l'alumne, adequant el programari a l'edat, difícilment l'infant anirà més enllà d'experimentar amb el maquinari i, per tant, el que podria haver estat una interacció enriquidora esdevindrà una interacció estèril. En definitiva aquest contacte el té en el context familiar i és, a l'escola, on cal incloure aquesta vessant més educativa i adaptada a l'alumnat.

I per concloure, dir que hi ha buits de coneixement que pretenem explorar a través d'aquesta recerca tot plantejant una doble qüestió: Quins elements configuren una bona pràctica educativa amb TIC i com podem transferir aquests elements a una escola de nova creació? Que s'exposa més detingudament amb l'apartat següent.

1.3. Plantejament del problema i objectius de la recerca

Per tant, en aquesta situació actual i amb la voluntat d'aprofundir en les bones pràctiques educatives amb TIC es planteja el següent interrogant a resoldre: Quins elements configuren una bona pràctica educativa amb TIC i com podem transferir aquests elements a una escola de nova creació?

---

¹ *Escuela 2.0*: Els estudiants entre 5è de primària i 2n d'ESO (entre 10 i 13 anys) i els mestres de primària i secundària. En el curs escolar 2009/2010, es va dotar d'un portàtil a 400.000 alumnes i 20.000 professors, i es va digitalitzar 14.400 aules.

² *Projecte EduCAT 1x1*: Wi-Fi, portàtil per alumnes, llibres de text en format digital i formació a docents.

³ *"Aules autosuficients" en àmbits rurals*: Integració de les TIC a la comunitat (Tablet PC a l'escola, telecentros...) al 2003.

Per a poder donar resposta a aquest interrogant a continuació s'expliciten els objectius de la recerca:

- Identificar els elements que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC. (Objectiu 1)
- Elaborar una proposta d'integració de les TIC en una escola bressol de nova creació. (Objectiu 2)

Així, el present treball està compost per dos apartats: per una banda s'aprofundeix en el tema de *Bones pràctiques educatives amb TIC* (Objectiu 1) i per l'altra la *Proposta de la integració de les TIC* (Objectiu 2). S'ha decidit fer aquesta divisió, ja que el primer apartat es centra en un paradigma interpretatiu per descriure i interpretar la realitat a través de la literatura científica d'aquest àmbit i d'experiències; i el segon apartat es centra en el paradigma sociocrític per tal d'explorar la transformació social que podria produir la integració de les TIC a un centre de nova creació i donar resposta a aquest a partir de la proposta.

Tenint en compte aquesta divisió, per a cada objectiu es plantegen els següents objectius específics:

- Identificar els elements que els experts consideren que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC. (Objectiu 1.1)
- Identificar els elements que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC d'experiències reals de centre. (Objectiu 1.2)
- Detectar les necessitats educatives en relació les TIC d'una l'escola bressol de nova creació. (Objectiu 2.1)

Així mateix, cadascun dels dos grans apartats del treball conté fonamentació, concreció dels objectius, la metodologia corresponent, seguida dels resultats obtinguts i, finalment d'una discussió i conclusió de l'apartat respectivament.

El que es pretén amb aquesta divisió és obtenir una globalitat per tal d'aconseguir una proposta d'integració de les TIC (Objectiu 2) prenent en consideració tots els elements de bones pràctiques educatives amb TIC identificats (Objectiu 1).

1.4. Procés seguit

A continuació es presenta el procés seguit del present treball, amb l'explicació des del seu inici fins el dia del seu tancament. Així, s'exposen les tutories, el seguiment d'aquestes, el pla de treball utilitzat durant tot el procés, les visites a les escoles, la redacció del treball escrit i la seva presentació davant de tribunal.

Primerament es va realitzar la presentació de la proposta de Treball Final de Grau el 8 de juny de 2012 a la secretaria de la facultat d'educació de la Universitat. Un cop acceptada, en l'assignatura de *Mètodes d'investigació* realitzada al primer semestre (setembre-desembre) del quart curs de la carrera de Magisteri d'Educació Infantil es va realitzar una formació destinada amb aquest projecte i la tasca de realitzar un esbós previ d'aquest.

A partir del mes de novembre, mes en el qual es van assignar els tutors, s'han realitzat un seguit de tutories que han permès realitzar un seguiment del treball (veure Annex A). Aquestes tutories han tingut una freqüència d'aproximada de dues tutories per mes.

Les tutories han estat sol·licitades per l'alumna segons el seu pla de treball (veure Annex B). Aquest pla de treball ha estat dissenyat de forma autònoma per l'alumna, ja que ha estat un procés individual i autònom pel que fa a l'organització de les diferents tasques.

Cal dir que al pla de treball es pot apreciar l'organització personal des de la cerca d'informació i elaboració del marc teòric, seguit pel contacte amb les escoles seleccionades, l'elaboració dels instruments i la redacció del present treball.

La redacció del treball escrit es realitza durant tot el curs acadèmic, s'inicia aquesta redacció amb el marc teòric i disseny dels instruments, per tal de que la tutora pugui revisar-ho abans de portar a terme l'aplicació dels mateixos. Seguidament es porten a terme les dues entrevistes i posteriori la transcripció i buidatge respectivament. Per finalitzar, un cop obtingut els resultats de la recerca, es fa la redacció de la discussió i conclusions, com també l'elaboració de la proposta.

Per finalitzar el present treball durant el mes de juny, específicament entre el 18 i el 28 de juny es porta a terme la presentació del treball davant del tribunal. Aquesta presentació rep una formació específica de tres seminaris durant el mes de maig i juny, concretament el 22 i 29 de maig i el 5 de juny en els quals es tracten els diferents temes:

- **Sessió 1:** Què és la defensa del TFG? Per a què serveix? Què s'espera dels estudiants? Caracterització de la defensa del TFG.
- **Sessió 2:** Com captar l'atenció del tribunal? Què fa una exposició interessant? Recursos i estratègies per defensar el TFG. Anàlisi i discussió de models.

- **Sessió 3:** Pràctiques d'exposició oral a l'aula.

2. Bones pràctiques educatives amb TIC

En aquest apartat es pretén assolir el primer objectiu: identificar els elements que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC.

Es pretén assolir aquest objectiu a partir de la triangulació entre la recerca teòrica de diferents autors i una part pràctica centrada en el recull d'experiències de dues escoles bressol que actualment es troben amb una integració de les TIC al centre.

A continuació, a l'apartat 2.1, s'exposa la recerca teòrica necessària per atansar-nos a l'assoliment del primer dels objectius específics de la recerca (Objectiu 1.1).

2.1. Escola i Aula

L'autor Marqués (2011) exposa que el concepte de Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) no només es tracta de la informàtica i de les seves tecnologies associades, telemàtica i multimèdia, sinó també els medis de comunicació de tot tipus: els medis de comunicació social (mass-mèdia) i els medis de comunicació interpersonals tradicionals amb suport tecnològic com el telèfon o el fax.

No obstant, autors com Gil i Asorey (2009) diuen que l'escola, com a agent educatiu que és, ha d'utilitzar totes aquestes TIC per formar i preparar als seus alumnes. Així, quan arribi el moment que aquests s'integrin com a membres actius de la societat, tinguin la preparació suficient, no només per incorporar-se a ella, sinó per ser capaços de modificar-la de forma positiva i crítica. Les institucions educatives han de ser obertes i flexibles als avanços que es produeixen en la societat, per introduir-los i adaptar-los a les necessitats dels alumnes. En aquest sentit, i d'acord amb Cortada-Pujol (2012), és bàsic aprendre amb les TIC, tot integrant de les tecnologies a totes les àrees curriculars com a eina o recurs més.

Amb l'aprovació de la LOE l'any 2006, apareix un nou currículum que incorpora les competències bàsiques. Una d'elles és la competència en el tractament de la informació i competència digital (Reals Decrets 1513/2006 i 1631/2006 d'Educació Primària i Secundària), a través de la qual volem que els nostres alumnes, en acabar l'Educació Secundària Obligatòria, disposin d'unes habilitats per buscar, obtenir, processar i comunicar informació, i per transformar-la en coneixement. A través d'aquesta competència, Gil i

Asorey (2009) esmenten que s'incorporen diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació fins a la seva transmissió en diferents suports una vegada tractada, incloent la utilització de les TIC com a element essencial per informar-se, aprendre i comunicar-se.

Aquesta recent incorporació a la normativa actual fa que la integració de les TIC no sigui només una recomanació sinó una realitat que, al seu torn, es fa més latent a les nostres aules. Els nostres alumnes estan impregnats d'una cultura tecnològica que provoca canvis importants en la manera d'aprendre i processar la informació. El sistema educatiu ve afavorint l'alfabetització digital introduint, cada dia, més canvis a les aules que fan de les TIC un instrument quotidià per a el fi educatiu. Els autors Kirchner i Medina (2010) exposen un exemple que ajuda a explicar aquesta iniciativa, es tracta del projecte Educat 1x1. No obstant això, autors com Gil i Asorey (2009), Zabala i Anau (2007) i Gené (2009) esmenten que la introducció de les TIC a l'aula ha de venir acompanyada de formació per als docents, ja que la filosofia del treball per competències comporta un canvi metodològic en la nostra pràctica diària.

D'acord amb Area (2008), la incorporació de les TIC en els projectes educatius dels centres ha d'anar acompanyada d'innovacions pedagògiques referides a diferents dimensions com les estructures i maneres d'organització escolar, els mètodes d'ensenyament o sistemes avaluatius entre uns altres. Més que centrar-se en l'eficàcia dels ordinadors relativa al rendiment dels estudiants, investigadors com ara Balanskat, Blamire i Kefala (2006), BECTA (2007) i Candie i Munro (2007) assenyalen que han de desenvolupar-se projectes de recerca dirigits a comprendre les característiques de les innovacions tecnològiques reeixides, tant en contextos locals, com a regionals o nacionals.

Les institucions educatives, encara aferrades a les pràctiques formatives basades en la tradició de la lletra impresa, necessiten repensar les seves formes de funcionament. En paraules de Snyder (2004, p. 28) és necessari redissenyar el model industrial d'educació en funció que els joves precisaran de complexos repertoris d'analfabetisme fora de les institucions educatives. En lloc de repensar l'escolarització, les escoles estan adaptant les tecnologies per fer-les similars a l'escola. Bigum (1997) ha plantejat el desenvolupament d'una sensibilitat de disseny basada en la relació, perquè els centres educatius canviïn el centre d'atenció s'adoni de com integrar les TIC en el currículum a com considerar a les pròpies escoles com una organització social que es relaciona amb altres institucions socials, els governs, altres escoles i les famílies (De Pablos, 2010).

Cortada-Pujol (2012) fa referència a Cebrián i Gallego (2009) a l'hora d'exposar els diversos factors que influeixen en la integració de les TIC a l'escola. Els podríem englobar en tres

grans factors que van lligats entre ells, el primer seria la mentalització de que les tecnologies no canvien les coses, però pot ser un bon motor de canvi. L'altre factor es que necessitem un formació del professorat que s'adapti a les necessitats existents. I per últim, aconseguir un canvi de concepció i actituds envers les TIC, per exemple, si els alumnes treballen de forma autònoma amb les TIC, els mestres poden dedicar més temps als valors.

Cortada-Pujol (2012) fa referència a Cebrián i Gallego (2009), per fer aquesta integració ho hem de fer a partir de tres perspectives, la tècnica, la pràctica i la crítica.

La tècnica es basa en els usos transmissors i reproductors (instruccional), són elements que acompanyen l'acció i s'utilitzen amb finalitats informatives o motivadores. La pràctica són usos pràctics i situacionals (educatiu), són canals que ajuden els processos E-A i s'usen amb una funció investigadora, en projectes de treball, com a complement de l'observació directa. I per últim, la perspectiva crítica es basa en els usos reflexius i transformadors (crític), són instruments per a la democratització i emancipació, elements d'anàlisi, reflexió crítica i la transformació de pràctiques i informacions.

El concepte de *bones pràctiques* és una fórmula d'ús estès, que ve apareixent en diferents àmbits amb accepcions diverses (des dels camps tecnològics als econòmics). El concepte de *bones pràctiques* té el seu origen en l'àmbit empresarial, i s'utilitza per qualificar una activitat que ofereix bons resultats en el context en què es realitza i suposa l'assoliment de resultats eficaços i eficients. Actualment aquest concepte es crea en la denominada cultura de la qualitat, objectiu dels actuals sistemes educatius occidentals i internacionals.

Des de fa temps, diferents autors com ara Chickering i Gamson (1987) o Epper i Bates (2004) s'han interessat per la seva conceptualització, tenint com a objectiu establir una sèrie de trets que poguessin fer-les identificables. De forma sintètica per *bona pràctica* s'entén un model/exemple d'una activitat realitzada amb resultats satisfactoris que responen a una visió compartida de "voler avançar" i constitueixen el reflex/producte de la identitat d'un determinat context on es duen a terme (De Pablos i González, 2007). Un aspecte inherent al concepte *bones pràctiques* és el caràcter de transferibilitat i exportabilitat.

Com comenta De Pablos (2010), perquè una bona pràctica sigui considerada com a tal és necessari que se superin dificultats i tingui capacitat d'implantació en els contextos, possibilitant així la seva aplicació a noves situacions. Per tant, una bona pràctica comporta una transformació en les formes i processos d'actuació i que poden suposar la llavor d'un canvi positiu en els mètodes d'actuació tradicionals.

El seu ús en el camp de l'educació ha estat més tardà i és conseqüència de l'evolució que han sofert els sistemes educatius a partir de la dècada dels vuitanta. Característiques associades a l'evolució dels sistemes polítics actuals com són l'obertura democràtica, el control de la despesa pública, la competitivitat econòmica i la descentralització juntament amb la massificació i l'atenció a la diversitat com a canvis fonamentals esdevinguts en el si dels sistemes educatius, han provocat que les polítiques educatives engeguin mecanismes de control de la gestió, del funcionament, dels processos i dels assoliments dels sistemes educatius. Aquestes noves realitats al seu torn han provocat una cada vegada més freqüent institucionalització de l'avaluació dels sistemes educatius i, per extensió, de les polítiques tant educatives com públiques en les quals ells se situen.

El que al sistema educatiu se li exigeix que rendeixi comptes a la societat, no és casualitat que comencin a establir-se en la cultura pedagògica termes com el de *qualitat educativa* i més concretament el d'*eficàcia dels sistemes educatius*. L'autor De Pablos (2010) esposa que aquesta cerca incessant de qualitat porta, per part de qui defineix i marca les línies mestres de la política educativa, a dissenyar en alguns casos o a adoptar en uns altres, eines o instruments que ens permetin conèixer l'excel·lència del professorat, dels resultats escolars o dels centres en el seu conjunt, el concepte de *bones pràctiques* s'emmarca dins de la cultura de la qualitat que embolica actualment als sistemes educatius occidentals i, de manera més específica, als centres educatius en totes les seves manifestacions.

Arribats aquest punt ens hem de preguntar què entenem per bones pràctiques, què li dóna entitat o valor afegit a una pràctica perquè puguem catalogar-la com a bona i quins criteris podem utilitzar per seleccionar bones pràctiques. El concepte pot adquirir diferents usos i accepcions, segons De Pablos (2010):

- Com una manera de modelitzar i exemplificar una activitat realitzada amb resultats satisfactoris. El desenvolupament d'una bona pràctica respon a una visió compartida de "voler avançar". Des d'aquesta perspectiva, les bones pràctiques són el millor escapar-te d'un context específic.
- Com reflex/producte de la identitat d'un context; en aquest cas seria una bona eina per gestionar les diferències i treure a la llum el singular i específic d'aquest context.
- Com a instrument per gestionar el canvi en les organitzacions.
- El terme de "bones" li atorga caràcter de transferibilitat i ex-portabilitat.

- Les "bones pràctiques" resisteixen a les dificultats i responen a processos d'excel·lència. Els reptes, fracassos i èxits experimentats en la implementació d'una pràctica forma part de la definició de la mateixa com a bona.
- Com a instrument per prendre decisions. la identificació de "bones pràctiques" pot ser la base per al disseny de programes específics.

I segons Epper i Bats (2004) atribueixen el concepte de bones pràctiques les següents característiques:

- Contribueix a millorar l'acompliment d'un procés.
- Respon a una experiència sistematitzada, documentada i experimentada. El seu disseny es realitza dins d'un enfocament innovador.
- Que aplica mètodes d'excel·lència basats en la innovació.
- La categoria de "bones pràctiques" la fa ex-trapolable a altres contextos.

Aquests mateixos autors esmenten que, tot i així, una bona pràctica ha de tenir una sostenibilitat, ha d'assegurar que la seva acció es mantindrà en el temps, pel que ha de garantir canvis duradors en:

- Marcos legislatius, normes, ordenances o estàndards.
- Marcs institucionals i processos per a l'aportació de decisions.
- Sistemes d'administració i gestió eficients, transparents i responsables.

I per últim, aquests mateixos autors exposen que una bona pràctica educativa ha d'implicar un esforç de les xarxes en les quals es recolzen i de la participació, que hauria de venir reflectit en:

- Iniciatives que inspirin activitats innovadores, fomentin canvis, incloent canvis en les polítiques educatives i públiques.
- Enfortiment de la participació.
- Acceptació i integració de la diversitat.
- Possibilitat d'intercanvi, transferència i aplicació de les bones pràctiques en altres contextos.
- Mitjans adequats a les condicions específiques.

Per a aquesta recerca es pren com a referent la definició encunyada per De Pablos (2010, p. 29) de bones pràctiques com a: "conjunt d'actuacions engegades en un centre escolar per

facilitar processos d'integració de les TIC, de manera sistematitzada i que suposin una responsabilització específica per part de qui les implementa, en relació amb l'objectiu educatiu plantejat.”

Un cop hi ha integrades les TIC a l'escola el que s'ha de tenir en compte és l'organització de les aules d'Educació Infantil, ja que la incorporació de les TIC a l'escola i a les aules és important poder definir quin espai i quin temps ens ocupen, aspectes que en més o menys grau queden explicitats als documents marc de l'escola (PEC⁴, PCC⁵ i RRI⁶).

Evidentment, hi ha d'haver un treball previ en l'àmbit de claustre i de cicle que defineixi aspectes com els recursos, l'organització, les metodologies, i fins i tot els programes que s'han d'utilitzar, i aquest treball en equip és clau per orientar i concretar el treball que es farà a l'aula (ordinària o l'específica de l'àrea).

Cal donar una certa importància en aquest treball en equip, ja que el treball en equip fa referència a la sèrie d'estratègies, procediments i metodologies que utilitza un grup humà per a aconseguir les metes proposades. I cadascun dels membres de l'equip ha d'aportar idees diferents perquè les decisions de caràcter intel·lectual o operatiu que prengui l'organització siguin les millors. Quan hi ha diferències i discrepàncies sorgeixen propostes i solucions més creatives.

Tot i així, els autors Cases i Torrecasana (2007) exposen que hi ha un seguit de condicionants que poden determinar una tipologia d'aplicació de les TIC, una metodologia de treball o una altra. També se segueixen criteris psicològics (acolliment, ambients...), físics (llum, temperatura), didàctics (flexibilitat i mobilitat), pedagògics (orientats a fomentar l'adquisició d'hàbits i d'autonomia personals i col·lectius) i sociològics (en la relació amb les altres persones que conviuen a l'escola) a l'hora de distribuir i organitzar l'espai i el temps a les aules d'educació Infantil.

I l'aula ideal segons Cases i Torrecasana (2007), és poder comptar amb quatre ordinadors a l'aula (si és possible, portàtils) connectats en xarxa i a Internet, disposar d'una impressora i facilitat per poder-hi endollar perifèrics (canó de vídeo, càmera de vídeo, càmera digital, llapis digital...), que permetin treballar en grups petits, fer el treball per racons i/o fer consultes puntuals. Alguns dels motius que justifiquen aquesta opció són els següents:

- Integrar les TIC en les tasques quotidianes de la classe.

---

⁴ Projecte Educatiu de Centre.

⁵ Projecte Curricular de Centre.

⁶ Reglament de Règim Intern.

- La integració de les TIC a l'aula afavoreix l'autonomia dels alumnes.
- És accessible en qualsevol moment
- Les propostes de treball respecten els diferents nivells d'aprenentatge.
- S'adapten als alumnes amb dificultats.
- Els ordinadors portàtils permeten traslladar-los en qualsevol espai.
- Utilitzar el canó de vídeo a l'aula.
- Disposar d'una càmera digital permet que qualsevol situació pugui ser captada i/o enregistrada.
- Es poden combinar diferents tipus de treball en un mateix espai, utilitzant els diferents recursos TIC de què disposa el centre.

A partir de tot l'exposat, nosaltres sintetitzem els elements comuns de la recerca teòrica de les bones pràctiques educatives amb TIC a l'escola i l'aula, ja que d'aquesta manera s'assoleix l'objectiu 1.1.:

Dimensions	Indicadors		
		Autors	Idees claus
ESCOLA	TIC i educació	Gil i Asorey (2009) Cortada-Pujol (2012) Cebrián i Gallego (2009)	L'escola, com a agent educatiu que és, ha d'utilitzar totes aquestes Tecnologies de la Informació i la Comunicació per formar i preparar als seus alumnes. Així, quan arribi el moment que aquests s'integrin com a membres actius de la societat, tinguin la preparació suficient, no només per incorporar-se a ella, sinó per ser capaços de modificar-la de forma positiva i crítica. En aquest sentit és bàsic aprendre amb les TIC, integració de les tecnologies en totes les àrees curriculars, com a eina. Apareix un nou currículum que incorpora les competències bàsiques. Una d'elles és la competència en el tractament de la informació i competència digital.
	TIC i infants	Kirchner i Medina (2010)	La integració de les TIC no sigui només una recomanació sinó una realitat que, al seu torn, es fa més latent a les nostres aules. Els nostres alumnes estan impregnats d'una cultura tecnològica que provoca canvis importants en la manera d'aprendre i processar la informació. El sistema educatiu ve afavorint l'alfabetització digital introduint, cada dia, més canvis a les aules que fan de les TIC un instrument quotidià per a el fi educatiu.
	TIC i famílies	Bigum, 1997 De Pablos (2010) Snyder	En lloc de repensar l'escolarització, les escoles estan adaptant les tecnologies per fer-les similars a l'escola. Ha plantejat el desenvolupament d'una sensibilitat de disseny basada en la relació, perquè els centres educatius canviïn el centre d'atenció s'adoni de com integrar les TIC en el currículum a com considerar a les pròpies escoles com una organització social que es relaciona amb altres institucions socials, els governs, altres escoles i les famílies.

		(2004)	
	TIC i professorat	Gil i Asorey, (2009) Zabala i Arnau (2007) Gené (2009) Area (2008)	No obstant això, la introducció de les TIC a l'aula ha de venir acompanyada de formació per als docents, ja que la filosofia del treball per competències comporta un canvi metodològic en la nostra pràctica diària. La incorporació de les TIC en els projectes educatius dels centres ha d'anar acompanyada d'innovacions pedagògiques referides a diferents dimensions com les estructures i maneres d'organització escolar, els mètodes d'ensenyament o sistemes evaluatius entre uns altres. Hi ha d'haver un treball previ en l'àmbit de claustre i de cicle que defineixi aspectes com els recursos, l'organització, les metodologies, i fins i tot els programes que s'han d'utilitzar, i aquest treball en equip és clau per orientar i concretar el treball que es farà a l'aula (ordinària o l'específica de l'àrea).
	TIC i infants més petits	De Pablos (2010)	Un cop hi ha integrades les TIC a l'escola el que s'ha de tenir en compte és l'organització de les aules d'educació infantil, ja que la incorporació de les TIC a l'escola i a les aules és important poder definir quin espai i quin temps ens ocupen, aspectes que en més o menys grau queden explicats als documents marc de l'escola (PEC, PCC i RRI).
PRÀCTICA EDUCATIVA AMB TIC	Exemple bona pràctica educativa amb TIC	Chickering i Gamson (1987) Epper i Bates (2004) De Pablos i González (2007) De Pablos	<i>Bona pràctica</i> s'entén un model/exemple d'una activitat realitzada amb resultats satisfactoris que responen a una visió compartida de "voler avançar" i constitueixen el reflex/producte de la identitat d'un determinat context on es duen a terme". Un aspecte inherent al concepte <i>bones pràctiques</i> és el caràcter de transferibilitat i exportabilitat. Perquè una bona pràctica sigui considerada com a tal és necessari que se superin dificultats i tingui capacitat d'implantació en els contextos, possibilitant així la seva aplicació a noves situacions. Per tant, una bona pràctica comporta una transformació en les formes i processos d'actuació i que poden suposar la llavor d'un canvi positiu en els mètodes d'actuació tradicionals.

		(2010).	Bones pràctiques com a: "conjunt d'actuacions engegades en un centre escolar per facilitar processos d'integració de les TIC, de manera sistematitzada i que suposin una responsabilització específica per part de qui les implementa, en relació amb l'objectiu educatiu plantejat."
	Bona pràctica educativa amb TIC	De Pablos (2010) Epper i Bats (2004)	<p>Les característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contribueix a millorar l'acompliment d'un procés. • Respon a una experiència sistematitzada, documentada i experimentada. El seu disseny es realitza donis d'un enfocament innovador. • Que aplica mètodes d'excel·lència basats en la innovació. • La categoria de "bones pràctiques" la fa extrapolable altres contextos. <p>Tot i així, una bona pràctica ha de tenir una sostenibilitat, ha d'assegurar que la seva acció es mantindrà en el temps, pel que ha de garantir canvis duradors en:</p> <p>I per últim, una bona pràctica ha d'implicar un esforç de les xarxes en les quals es recolzen i de la participació, que hauria de venir reflectit en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iniciatives que inspirin activitats innovadores, fomentin canvis, incloent canvis en les polítiques educatives i públiques. • Enfortiment de la participació. • Acceptació i integració de la diversitat. • Possibilitat d'intercanvi, transferència i aplicació de les bones pràctiques en altres contextos. • Mitjans adequats a les condicions específiques.
ESCOLA	Centre de	Cases i	S'ha de tenir present a l'hora d'integrar les IC a un centre de nova creació un seguit de

BRESSOL I TIC	nova creació	Torrescasana (2007)	condicionants que poden determinar una tipologia d'aplicació de les TIC, una metodologia de treball o una altra. També se segueixen criteris psicològics (acolliment, ambients...), físics (llum, temperatura), didàctics (flexibilitat i mobilitat), pedagògics (orientats a fomentar l'adquisició d'hàbits i d'autonomia personals i col·lectius) i sociològics (en la relació amb les altres persones que conviuen a l'escola) a l'hora de distribuir i organitzar l'espai i el temps a les aules d'educació Infantil.
	TIC i escola bressol	Cases i Torrescasana (2007)	L'escola bressol és el primer centre educatiu on els infants tenen accés a la era digital, després de l'entorn familiar que és el primer que reben després del seu naixement. Aquests centres educatius també han de donar respostes a la societat digital que hi ha actualment, per tant, i hem d'introduir les TIC, ja que si fora del context escolar ja tenen contacte amb aquestes eines, l'escola no n'hauria d'estar al marge.

2.2. Objectius específics de la recerca

Com s'ha comentat anteriorment, aquest apartat pretén assolir el segon dels objectius de la recerca:

- Identificar els elements que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC d'experiències reals de centre. (Objectiu 1.2)

Es té present que aquest segon objectiu específic ve precedit per l'objectiu 1.1, per la qual cosa es tindran en compte les dimensions i indicadors detectades anteriorment.

2.3. Metodologia

Tal com ja s'ha esmentat a la introducció, per a l'assoliment d'aquest objectiu específic 1.2, la investigació s'emmarca en un paradigma interpretatiu per tal de descriure i interpretar l'opinió de dues experiències TIC a l'escola bressol.

Així, es centra amb una metodologia orientada a la interpretació i la comprensió amb l'objectiu d'aprofundir i veure bones pràctiques educatives amb TIC de 0-3 amb un estudi de casos on es recull les experiències i opinions expressades per les mestres de dos centres educatius i per aquesta raó podríem dir que:

- Segons la finalitat es tracta d'una investigació aplicada, ja que s'orienta a la resolució de la pregunta *Quins elements fan que sigui una bona pràctica educativa amb TIC?* Mitjançant una pràctica a partir de l'instrument de recollida de dades: l'entrevista semiestructurada.
- Segons l'abast temporal es tracta d'una investigació transversal perquè s'analitzen els aspectes en un sol moment.
- Segons la profunditat o objectiu es centra en una investigació descriptiva perquè es descriuen els elements que fan les bones pràctiques educatives amb TIC a través de l'experiència i de dos participants.
- Segons el caràcter de la mesura s'utilitza una investigació qualitativa a partir de les preguntes obertes que es realitzen en l'entrevista semiestructurada.
- Segons el marc on es duu a terme es basa en una investigació de camp o sobre terreny, ja que es realitza en una situació natural, en dos centres educatius de primer cicle d'educació infantil (0-3).
- Segons la concepció del fenomen educatiu es centra en una investigació ideogràfica, perquè emfatitza allò particular i individual de cada centre educatiu que s'investiga i s'analitza.
- Segons l'orientació que assumeix es basa en una investigació orientada a l'aplicació, ja que vol donar respostes a la pregunta que s'ha plantejat prèviament a través de les experiències.

Com s'exposa en el següent apartat, per la recollida de dades de la recerca s'utilitza com a instrument l'entrevista semiestructurada. En aquest cas inclou un total de nou ítems, amb

els seus respectius indicadors, agrupats en les tres dimensions, *escola, pràctica TIC i escola bressol i TIC*.

2.3. Instruments

Tenint present l'objectiu *d'identificar els elements que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC d'experiències reals de centre*, s'ha escollit utilitzar aquest instrument i no un altre perquè ens interessa recollir les opinions tot seguint el guió pre-establert que inclou els indicadors en relació als quals es vol obtenir informació. L'entrevista és un mitjà que permetrà, per exemple, aprofundir més en les impressions dels entrevistats que no pas un qüestionari.

Es realitzen dues entrevistes a dos centres del primer cicle d'educació Infantil 0-3, entrevistes realitzades a la coordinadora pedagògica del centre i a la mestra responsables TIC del centre.

A l'hora d'elaborar l'instrument de recollida de dades s'ha tingut en compte la literatura científica d'aquest àmbit i a partir d'aquesta s'han elaborat els indicadors d'anàlisi. Indicadors que després es concreten en ítems, és a dir en forma de preguntes a l'entrevista. A continuació hi ha el guió de l'entrevista on estan exposades les dimensions, els indicadors i els ítems respectivament.

Dimensions	Indicadors	Ítems
ESCOLA	TIC i educació	Què entens tu per TIC i educació?
	TIC i infants	Quines iniciatives hi ha a l'escola que posin en relació les TIC i els infants? Com ho feu?
	TIC i famílies	Utilitzeu les TIC en la relació amb les famílies? Com?
	TIC i professorat	Com entén les TIC el professorat? Com una oportunitat? Hi tenen seguretat?
	TIC i infants més petits	Quin tipus d'activitats es realitzen amb les TIC i els infants més petits?
PRÀCTICA EDUCATIVA AMB TIC	Exemple bona pràctica educativa amb TIC	Em pots posar un exemple d'una bona pràctica educativa? (on s'integrin les TIC)
	Bona pràctica	Què creus que la fa una bona pràctica?

	educativa amb TIC	Quins elements creus que fan una bona pràctica TIC?
ESCOLA BRESSOL I TIC	Centre de nova creació	Si tinguessis la possibilitat de gestionar un centre de nova creació, què faries? (descriure la utopia d'integració de les TIC: què, com...)
	TIC i escola bressol	Quines possibilitats TIC veus en una escola bressol?

Per redactar el guió de l'entrevista s'ha proposat anar d'allò més ampli a allò més concret i d'allò més descriptiu o objectiu a allò més subjectiu o d'opinió. Es tracta d'una entrevista semiestructurada, perquè segur que a mesura que avanci l'entrevista apareixeran nous temes a parlar o d'altres que segons el context o allò que ja ha contestat la persona entrevistada no serà necessari que respongui. L'entrevista inclou un total de nou ítems, amb els seus respectius indicadors, agrupats en les tres dimensions esmentades anteriorment.

2.4. Procediment i mostra

El criteri de selecció de la mostra ha estat que sigui una escola bressol, que tinguin una experiència d'integració de les TIC des de l'any 2008 i que manifestin interès i disponibilitat per a la realització de l'entrevista. A més a més l'escola de Lleida ha estat escollida per les seves publicacions relacionades amb les TIC a revistes i espais web.

Es tracta d'una mostra no probabilística intencional pels criteris de selecció que s'han esmentat anteriorment. La mostra que s'ha utilitzat han estat dues mestres de dues escoles bressol diferents, concretament la coordinadora pedagògica de la Llar Infantil Vedruna de Vic i l'altre és una mestra de l'Escola Bressol Municipal Cappont de Lleida.

Abans de realitzar les entrevistes es va passar una presentació escrita del present TFG i una autorització de l'activitat (veure Annex C).

El procediment seguit ha estat que abans de fer les respectives entrevistes s'ha fet una trucada telefònica, concretament una setmana aproximadament abans de la data de l'entrevista. L'entrevista de Vic es va realitzar el dimarts 15 de gener de 2013 a les 11:00 del matí, per tant la trucada va ser el dimarts 8 de gener de 2013 a les 10:00 del matí. L'entrevista a Lleida es va realitzar el dilluns 11 de febrer de 2013 a 15:00, i la trucada el dilluns 4 de febrer de 2013 a les 11:30. En aquesta trucada es demanava si seria possible realitzar una entrevista amb la responsable TIC del centre i s'explicava a grans trets el TFG en concret.

En les dues entrevistes només hi ha participat l'entrevistada i una servidora com a investigadora, s'ha utilitzat un bloc de notes per agafar aspectes importants i una gravadora on s'ha enregistrat tota l'entrevista (material complementari).

Previ a l'anàlisi dels resultats s'ha utilitzat una transcripció de les dues entrevistes per separat (veure Annex D), per tal de poder recopilar tota la informació necessària per fer posteriorment un buidatge d'aquestes (veure Annex E). Un cop fet el buidatge es fa la matriu d'anàlisi on s'entrelliguen les dues entrevistes, plasmant-se les seves similituds i diferències respecte a unes dimensions i indicadors comuns. Un cop realitzada aquesta matriu, es fa una triangulació de les dades obtingudes i tractades a la matriu d'anàlisi en relació a l'objectiu específic 1.2 i, s'afegeix la informació provinent de la revisió de la literatura, objectiu específic 1.1, per tal d'apropar-nos, amb aquesta triangulació al primer dels objectius generals de la recerca.

2.5. Resultats

Hi ha exposats la matriu d'anàlisi, que consisteix en una comparació dels resultats dels buidatges d'una entrevista i de l'altre, tot tenint les mateixes dimensions, indicadors i ítems.

Un cop obtingut aquesta matriu, s'exposa la triangulació de dades, les quals hi ha la matriu amb la literatura científica d'aquest àmbit, tenint en compte també les mateixes dimensions, indicadors i ítems.

2.5.1. Matriu anàlisi

A la taula següent queda plasmat l'anàlisi de les dues entrevistes realitzades que correspon a l'objectiu 1.2. de la present recerca.

Dimensions	Indicadors	Resposta als ítems	
		Entrevista Vic	Entrevista Lleida
Escola	TIC i educació	Tenir a l'abast eines i recursos tecnològics per fer treballs, activitats pels alumnes i a nivell comunicatiu proporcionar informació a les famílies.	<p>Les TIC és una eina més que tenim en aquesta societat i tal com diu la de Lleida "per mi ha sigut un element que m'ha ajudat moltíssim per aprendre coses i a descobrir i a organitzar la meva forma de pensar, però a més a més penso que per els infants és una eina del seu món".</p> <p>Hi ha infants que no tenen al seu abast les TIC i el fet de no tenir-les se'ls hi farà molt més difícil viure de forma plena en la societat en la que estan vivint.</p>
	TIC i infants	Projectors d'imatges per tal de visualitzar imatges i reproduir vídeos. Emissor - receptor.	<p>Hi ha diverses accions amb els infants:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Racó de l'aula hi ha una pantalla d'ordinador plana feta de cartró, un teclat i un ratolí, és un element més de l'aula. - Passar imatges i escoltar música amb l'ordinador - En un espai del centre hi ha tres ordinadors en un armari, que s'obren de tant en tant, i tenen connexió a Internet, alguna vegades es troben que un infant et diu que vol veure gegants, doncs busques els gegants a Internet, altres vegades serveixen per obrir i tancar carpetes o per fer un dibuix amb el Paint o per fer veure que escrius alguna cosa.

			<ul style="list-style-type: none"> - Un Ipad i un canó, que no és pels infants, que el fan servir amb els infants, tant per passar, fer jocs d'ombres i per passar imatges o mini pel·lícules que han elaborat les mestres. - L'any passat van fer una connexió via Skype amb un nen que havia anat a passar el Nadal a Colòmbia i fa dos anys van fer un mini projecte amb una gent de Madrid, l'escola Galeo de 0-6, que es comunicaven un cop a la setmana durant un mes o així, es saludaven i s'explicaven coses. - També l'any passat amb unes de les practicants van estar treballant un projecte de fotografies, de deixar-les-hi una càmera de fotografies digital, d'aquestes que no passa res, que no són cap meravella, a l'abast dels infants i ells van fer fotografies. <p>Segons la de Lleida "La idea no és fer informàtica a l'escola bressol, de cap de les maneres, sinó tindre ordinadors com tenen llibres, que sigui una eina més pels infants perquè els hi agafin el mínim respecte que necessiten totes les eines, però que no els hi tinguin por, que els coneguin i que interactuïn com amb un conte, un guix o un bloc de fang".</p>
TIC i famílies		<p>Plataforma digital on hi ha interacció per les dues bandes. Reben i donen informació. Bloc per part de l'escola només faciliten informació.</p>	<p>Hi ha diferents vies:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ús directe de les TIC en les reunions, ja que utilitzen el projector per tal de exemplificar el dia a dia a l'escola. - Una pantalla de televisió situada a l'entrada de l'escola on van apareixen diverses imatges de les diferents activitats que fan al llarg de curs, aproximadament cada 15 dies es van modificant aquestes imatges. Aquesta pantalla sempre està posada i les famílies quan arriben o quan marxen poden quedar-se a mirar-les, està a l'alçada dels adults. - El correu electrònic, demanen que qui vulgui els hi doni el correu

			<p>electrònic i d'aquesta manera, les circulars que donen amb paper també les envien per correu electrònic, les imatges que han vist a la pantalla posades en un PDF, aquelles o similars de diferents activitats també les envien per correu electrònic a les famílies. Es fa la doble via la de paper i la de correu, ja que hi ha famílies que no tenen Internet a casa o no volen donar el seu correu electrònic.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A nivell comunicatiu cap a les famílies, aquestes tenen el correu electrònic de l'escola i poden enviar informacions, hi ha a més a més una pagina web, però que és institucional, de l'Ajuntament de Lleida, en la qual ells poden fer les aportacions que vulguin, però no la gestionen ells i no tenen la possibilitat, perquè l'Ajuntament de Lleida té una política molt clara sobre la seguretat d'Internet, molt clara i restrictiva, molt marcada i pautaada i no ens deixa tindre blog.
--	--	--	--

	<p>TIC i professorat</p>	<p>Els que hi tenen facilitat ho troben important, les docents d'avançada edat els hi és difícil però s'hi esforcen, però encara hi ha minoria que ho troben una pèrdua de temps i de diners. La mitjana però és que ho consideren una eina eficaç i important.</p>	<p>És una escola que reflexionat molt, pensa molt de forma molt dialògica, molt conjuntament i tots ho veuen pràcticament de la mateixa manera.</p> <p>Ho entenen com una oportunitat per treballar les desigualtats inicials, cada un dels mestres té una especialitat i la idea és que tots participin i aportin als seus coneixements.</p> <p>Veuen les TIC com una eina per compartit, no només és un eina econòmica compensatòria i una eina de la seva vida, sinó una eina molt rica a quan aprenentatges.</p> <p>La de Lleida afirma "primer que és una gran eina de provocar interaccions entre els infants i després una gran eina de desenvolupament de tots els aprenentatges, de tots, des del musical, que potser és el més complex a fer aquí l'escola pel soroll que hi ha, perquè els qüestions de sons, si hi ha més silenci funciona millor i com que no volem que sigui un moment de ara només fem això, però connectat a un altaveu ja estar"</p>
	<p>TIC i infants més petits</p>	<p>Només a través del radiocasset reben informació (cançons).</p>	<p>Es un escola que els infants de 1, 2 i 3 anys estan junts, per tant totes les propostes són les mateixes a tota l'escola, l'única diferència és el grau de complexitat de l'activitat.</p>
<p>PRÀCTIC A EDUCATI VA AMB TIC</p>	<p>Exemple bona pràctica educativa amb TIC</p>	<p>Utilitzar la PDI, tal com diu la de Vic "Per exemple, fent servir una Pissarra Digital, un circuit que els nens podrien practicar de forma atractiva i que els motives seguint aquest circuit amb el dit mateix."</p>	<p>Exemple de no utilitzar les TIC, sinó aprofitant les TIC, és utilitzar un programa de dibuix, de pintura. És un programa que abans era gratuït i et permet fer traços amb el pinzell com si fos de veritat, canvies de color i el passes per sobre i es barregen els colors. Després aquests dissenys es poden imprimir, veure com van sortint de la impressora.</p> <p>Per qüestions matemàtiques el fet de fer un trencaclosques o buscar la parella amb les seves pròpies imatges o amb la dels seus companys/es.</p>

	<p>Bona pràctica educativa amb TIC</p>	<p>Tenint present l'exemple de bona pràctica TIC que ha esmentat anteriorment, una bona pràctica ha de ser atractiva i motivadora. Tal com diu la de Vic "que li permetria rebre la informació, però a més a més, ha de ser una pràctica atractiva i motivadora per aquell alumne que de vegades, li costa parar atenció davant un paper o en una làmina convencional doncs li costaria."</p> <p>En definitiva cridar atenció dels infants d'una altre manera.</p>	<p>Tenint present els exemples de bona pràctica TIC que ha esmentat anteriorment, una bona pràctica ha de ser atractiva i que siguin propostes pensades, si són elaborades pels propis mestres millors.</p> <p>La de Lleida recalca que "Per mi és una bona pràctica que serveixi per a tots els infants, que tots els infants hi puguin tenir accés tant els grans com els petits, que sigui variable, que puguis variar-la, una vegada seran 2 peces i una altre vegada seran 4".</p> <p>També valora molt positivament les TIC "El fet de ser amb material informàtic fa que el programa sigui bastant aleatori per tant les dificultats van i tornen, no és el mateix un encaix fixa de fusta que sempre les lletres estaran al mateix lloc que un encaix que a més a més et ballen les lletres. És afegir-hi una dificultat que fa que infants que ho resoldrien de memòria fotogràfica fa que hagin de fer servir altres tipus d'estratègies i la forma de fer-ho. Per mi és molt important, tant amb les TIC com no, que no sigui tancat, que no t'ajudi ningú, ni ara ho fas bé o malament, sinó que sigui una activitat proposada, oberta i no única i exclusiva".</p> <p>Han de ser activitats molt visuals i molt clares. La de Lleida també exposa l'aspecte dels resultats tangibles i no tangibles de la següent manera "penso que és bo que a vegades hi hagi resultats tangibles i també és bo que hi hagi la possibilitat que no hi hagi resultats tangibles com dibuixar a la pissarra o a un paper no són coses excloents sinó són coses diferents, quan tu dibuixes a un paper allò queda al paper i això és important, però també és important que tu dibuixis a la pissarra i que després tu puguis esborrar, que ningú sàpiga el què has fet, si t'has equivocat, si no t'has equivocat. Les noves tecnologies et permeten aquestes dues besants de tenir-ho guardat si vols o no i de traspasar-ho perquè quedi un resultat que l'infant pot agafar i es clar, si amb</p>
--	--	--	---

			una mateixa activitat pots tindre les besants és una cosa més afegida”.
ESCOLA BRESSOL I TIC	Centre de nova creació	Cada aula tingués una pissarra digital, el centre estigués dotat d’uns bons ordinadors i que les docents tinguessin una bona base de formació respecte les noves tecnologies.	<p>Primer hem de veure si les eines que volem són tant al·lucinants pels infants com a mestra et sembla o tant útil per infants com a tu et sembla.</p> <p>El que la de Lleida tindria seria “De moment Ipads, tan me faria tablets si fossin de bona qualitat de Windows d’Android, més igual, quanta més varietat millor, val? Perquè penso que el que és important és que això és un llenguatge que cal que aprenguem, igual que el llenguatge matemàtic, igual que el llenguatge musical, plàstic, són diferents formes de comunicar-nos amb el món i el llenguatge informàtic és diferent.”</p> <p>També s’hauria de disposar de una PDI, semblant a la Smart Tablet, que és com una pissarra digital però en pla i que té la possibilitat de la interacció de més d’un infant. Ipads o tablets, no un per a cada infant, sinó prous perquè no els hagués de protegir com a únics.</p> <p>I per últim tenir un projectors, càmeres de fotografies, càmera web a l’abast dels infants. Tot i així també estaria bé tenir l’habilitat de poder crear els propis jocs per aquestes eines</p>
	TIC i escola bressol	Tenir tot d’eines tecnològiques i comunicatives, prioritzar PDI com a una bona opció per l’escola bressol, equips de so de la última, projectors, una mica de tot.	<p>Les possibilitats de les TIC en una escola bressol són enormes, sense mai perdre de vista que no només et pots dedicar a les TIC, que les TIC no s’han de menjar absolutament un centímetre de res de res.</p> <p>La de Lleida dona importància a “Tindre un Ipad per dir que som molt moderns i tenim un Ipad, si no ho fas servir res i també segons què hi posis per fer-lo servir per mi és pitjor que no tindreu”.</p> <p>En definitiva que les TIC tenen molta riquesa que s’ha d’utilitzar adequadament i amb prudència, sempre tenint clar els teus objectius pedagògics.</p>

A continuació es presenten, endreçades en funció dels indicadors, les similituds i diferències entre ambdues persones entrevistades.

- TIC i educació: la idea de les dues educadores que transmeten és diferent, ja que la de Vic la seva idea és que les TIC en l'educació s'entén com més material, una eina com a un altre recurs i en canvi la de Lleida esmenta que és una eina que s'ha d'aprofitar i utilitzar correctament per aconseguir un desenvolupament integral de l'infant.
- TIC i infants: la utilització de les TIC respecte els infants també és diferent en els dos casos, la de Vic esmenta que la utilització és més esporàdica i amb la finalitat de rebre informació i en canvi la de Lleida deixa clar que les TIC estan integrades a l'escola, s'han portat a terme diferents projectes relacionats amb aquestes i que la finalitat és rebre i transmetre informació.
- TIC i famílies: la de Vic ens comenta que a l'escola les TIC estan més integrades respecte a les famílies, tant família-escola com escola-família, deixa entendre que hi ha una prioritat amb les famílies respecte les TIC i en canvi la de Lleida utilitzen les TIC com una eina més, tenen restriccions externes que fa entendre que no és una eina prioritària respecte les famílies, és complementària.
- TIC i professorat: la de Vic ens expressa la divergència d'opinions i mentalitats dins l'equip docent respecte les TIC, hi ha extrems que dificulten l'evolució, en canvi la de Lleida tot l'equip docent té la mateixa mentalitat, ho entenen com una oportunitat per treballar les desigualtats inicials.
- TIC i infants més petits: les dues escoles hi ha una diferència d'organització dels infants, això fa que treballin diferent. L'escola que té els de 0-1 any i separats de la resta simplement reben informació i l'altre escola que els infants estan junts simplement varia la dificultat de les diferents propostes.
- Exemple de bona pràctica educativa amb TIC: en les dues entrevistades es pot apreciar que tenen la mateixa idea respecte una bona pràctica educativa amb TIC, la idea d'aprendre mitjançant les TIC.
- Bona pràctica educativa amb TIC: coincideixen en la característica de ser atractiva i motivadora una bona pràctica educativa amb TIC, però la de Lleida també esmenta que han de ser propostes pensades i si són elaborades pels propis mestres millor, que serveixi per a tots els infants, tant els grans com els petits, que sigui variable, que es pugui afegir dificultat, ha de ser una activitat oberta i no única i exclusiva, han de ser molt visuals i molt clares. I per últim, han de tenir resultats tangibles i no tangibles.

- Centre de nova creació: les dues coincideixen amb disposar de diferents eines i recursos TIC i una bona formació dels docents. La de Vic a més a més dóna gran importància a tenir una bona formació i la de Lleida dóna importància el fet d'investigar prèviament aquestes eines i recursos per si assoleixen els objectius que vols treballar.
- TIC i escola bressol: la de Vic destaca la importància de certes eines com la PDI per treballar a l'escola bressol, en fa una selecció. I la de Lleida gran visió de possibilitats de totes les eines a l'escola bressol, però destaca la gran importància d'utilitzar els recursos amb coherència.

2.5.2. Triangulació dades

S'exposen les dades relatives als objectius específics *d'identificar els elements que els experts consideren que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC i identificar els elements que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC d'experiències reals de centre,* per tal d'assolir l'objectiu *Identificar els elements que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC.*

Dime nsion s	Indicador		
		Entrevistes	Revisió de la literatura científica
ESCO LA	TIC i educació	La idea de les dues educadores que transmeten és diferent, ja que la de Vic la seva idea és que les TIC en l'educació s'entén com més material, una eina com a un altre recurs i en canvi la de Lleida esmenta que és una eina que s'ha d'aprofitar i utilitzar correctament per aconseguir un desenvolupament integral de l'infant.	L'escola, com a agent educatiu que és, ha d'utilitzar totes aquestes Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) per formar i preparar als seus alumnes. Així, quan arribi el moment que aquests s'integrin com a membres actius de la societat, tinguin la preparació suficient, no només per incorporar-se a ella, sinó per ser capaços de modificar-la de forma positiva i crítica. En aquest sentit és bàsic aprendre amb les TIC, integració de les tecnologies en totes les àrees curriculars, com a eina. Apareix un nou currículum que incorpora les competències bàsiques. Una d'elles és la competència en el tractament de la informació i competència digital.
	TIC i infants	La utilització de les TIC respecte els infants també és diferent en els dos casos, la de Vic	La integració de les TIC no sigui només una recomanació sinó una realitat que, al seu torn, es fa més latent a les nostres

		<p>esmenta que la utilització és més esporàdica i amb la finalitat de rebre informació i en canvi la de Lleida deixa clar que les TIC estan integrades a l'escola, s'han portat a terme diferents projectes relacionats amb aquestes i que la finalitat és rebre i transmetre informació.</p>	<p>aules. Els nostres alumnes estan impregnats d'una cultura tecnològica que provoca canvis importants en la manera d'aprendre i processar la informació. El sistema educatiu ve afavorint l'alfabetització digital introduint, cada dia, més canvis a les aules que fan de les TIC un instrument quotidià per a el fi educatiu.</p>
	<p>TIC i famílies</p>	<p>La de Vic ens comenta que a l'escola les TIC estan més integrades respecte a les famílies, tant família-escola com escola-família, deixa entendre que hi ha una prioritat amb les famílies respecte les TIC i en canvi la de Lleida utilitzen les TIC com una eina més, tenen restriccions externes que fa entendre que no és una eina prioritària respecte les famílies, és complementària.</p>	<p>En lloc de repensar l'escolarització, les escoles estan adaptant les tecnologies per fer-les similars a l'escola. Ha plantejat el desenvolupament d'una sensibilitat de disseny basada en la relació, perquè els centres educatius canviïn el centre d'atenció s'adoni de com integrar les TIC en el currículum a com considerar a les pròpies escoles com una organització social que es relaciona amb altres institucions socials, els governs, altres escoles i les famílies.</p>

	TIC i professor at	La de Vic ens expressa la divergència d'opinions i mentalitats dins l'equip docent respecte les TIC, hi ha extrems que dificulten l'evolució, en canvi la de Lleida tot l'equip docent té la mateixa mentalitat, ho entenen com una oportunitat per treballar les desigualtats inicials.	<p>No obstant això, la introducció de les TIC a l'aula ha de venir acompanyada de formació per als docents, ja que la filosofia del treball per competències comporta un canvi metodològic en la nostra pràctica diària.</p> <p>La incorporació de les TIC en els projectes educatius dels centres ha d'anar acompanyada d'innovacions pedagògiques referides a diferents dimensions com les estructures i maneres d'organització escolar, els mètodes d'ensenyament o sistemes d'avaluació entre uns altres.</p> <p>Hi ha d'haver un treball previ en l'àmbit de claustre i de cicle que defineixi aspectes com els recursos, l'organització, les metodologies, i fins i tot els programes que s'han d'utilitzar, i aquest treball en equip és clau per orientar i concretar el treball que es farà a l'aula (ordinària o l'específica de l'àrea).</p>
	TIC i infants més petits	Les dues escoles hi ha una diferència d'organització dels infants, això fa que treballin diferent. L'escola que té els de 0-1 any i separats de la resta simplement reben informació i l'altre escola que els infants estan junts simplement varia la dificultats de les diferents propostes.	Un cop hi ha integrades les TIC a l'escola el que s'ha de tenir en compte és l'organització de les aules d'educació infantil, ja que la incorporació de les TIC a l'escola i a les aules és important poder definir quin espai i quin temps ens ocupen, aspectes que en més o menys grau queden explicitats als documents marc de l'escola (PEC, PCC i RRI).
PRÀCTICA EDUCATIVA	Exemple bona pràctica educativa	En les dues entrevistes es pot apreciar que tenen la mateixa idea respecte una bona pràctica educativa amb TIC, la idea d'aprendre mitjançant les TIC.	<i>Bona pràctica</i> s'entén un model/exemple d'una activitat realitzada amb resultats satisfactoris que responen a una visió compartida de "voler avançar" i constitueixen el reflex/producte de la identitat d'un determinat context on es duen a terme".

AMB TIC	amb TIC		<p>Un aspecte inherent al concepte <i>bones pràctiques</i> és el caràcter de transferibilitat i exportabilitat. Perquè una bona pràctica sigui considerada com a tal és necessari que se superin dificultats i tingui capacitat d'implantació en els contextos, possibilitant així la seva aplicació a noves situacions. Per tant, una bona pràctica comporta una transformació en les formes i processos d'actuació i que poden suposar la llavor d'un canvi positiu en els mètodes d'actuació tradicionals.</p> <p>Bones pràctiques com a: "conjunt d'actuacions engegades en un centre escolar per facilitar processos d'integració de les TIC, de manera sistematitzada i que suposin una responsabilització específica per part de qui les implementa, en relació amb l'objectiu educatiu platejat."</p>
	Bona pràctica educativa amb TIC	<p>Coincideixen en la característica de ser atractiva i motivadora una bona pràctica educativa amb TIC, però la de Lleida també esmenta que han de ser propostes pensades i si són elaborades pels propis mestres millor, que serveixi per a tots els infants, tant els grans com els petits, que sigui variable, que es pugui afegir dificultat, ha de ser una activitat oberta i no única i exclusiva, han de ser molt visuals i molt clares. I per últim, han de tenir resultats tangibles i no tangibles.</p>	<p>Les característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contribueix a millorar l'acompliment d'un procés. • Respon a una experiència sistematitzada, documentada i experimentada. El seu disseny es realitza dins d'un enfocament innovador. • Que aplica mètodes d'excel·lència basats en la innovació. • La categoria de "bones pràctiques" la fa extrapolable altres contextos. <p>Tot i així, una bona pràctica ha de tenir una sostenibilitat, ha d'assegurar que la seva acció es mantindrà en el temps, pel que</p>

			<p>ha de garantir canvis duradors.</p> <p>I per últim, una bona pràctica ha d'implicar un esforç de les xarxes en les quals es recolzen i de la participació, que hauria de venir reflectit en:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iniciatives que inspirin activitats innovadores, fomentin canvis, incloent canvis en les polítiques educatives i públiques. • Enfortiment de la participació. • Acceptació i integració de la diversitat. • Possibilitat d'intercanvi, transferència i aplicació de les bones pràctiques en altres contextos. • Mitjans adequats a les condicions específiques.
ESCO LA BRES SOL I TIC	Centre de nova creació	Les dues coincideixen amb disposar de diferents eines i recursos TIC i una bona formació dels docents. La de Vic a més a més dóna gran importància a tenir una bona formació i la de Lleida dóna importància el fet d'investigar prèviament aquestes eines i recursos per si assoleixen els objectius que vols treballar.	S'ha de tenir present a l'hora d'integrar les IC a un centre de nova creació un seguit de condicionants que poden determinar una tipologia d'aplicació de les TIC, una metodologia de treball o una altra. També se segueixen criteris psicològics (acolliment, ambients...), físics (llum, temperatura), didàctics (flexibilitat i mobilitat), pedagògics (orientats a fomentar l'adquisició d'hàbits i d'autonomia personals i col·lectius) i sociològics (en la relació amb les altres persones que conviuen a l'escola) a l'hora de distribuir i organitzar l'espai i el temps a les aules d'educació Infantil.
	TIC i escola	La de Vic destaca la importància de certes eines com la PDI per treballar a l'escola	L'escola bressol és el primer centre educatiu on els infants tenen accés a l'era digital, després de l'entorn familiar que és el primer

	bressol	bressol, en fa una selecció. I la de Lleida gran visió de possibilitats de totes les eines a l'escola bressol, però destaca la gran importància d'utilitzar els recursos amb coherència.	que reben després del seu naixement. Aquests centres educatius també han de donar respostes a la societat digital que hi ha actualment, per tant, i hem d'introduir les TIC, ja que si fora del context escolar ja tenen contacte amb aquestes eines, l'escola no n'hauria d'estar al marge.
--	---------	--	--

2.6. Discussió i conclusions

A través de les entrevistes i la revisió de la literatura científica en aquest àmbit, ens ha permès arribar a les conclusions següents. Per tal d'assolir l'objectiu general del present treball s'han utilitzat les mateixes dimensions i indicadors per tal de facilitar la triangulació de les dades, fet que ha aportat una gran coherència respecte a la recerca en general, seguidament s'exposen les conclusions a que s'ha arribat.

S'entén que l'escola ha d'utilitzar totes les TIC per formar i preparar als seus alumnes. És bàsic aprendre amb les TIC i integrar les tecnologies en totes les àrees curriculars, integrar-les com a eina és un fet fonamental. És una eina que tenim en la societat actual i s'ha d'educar per tal de que els alumnes la coneguin i siguin capaços de modificar-la de forma positiva i crítica (Gil i Asorey, 2009).

El sistema educatiu ve afavorint l'alfabetització digital introduint, cada dia, més canvis a les aules que fan de les TIC un instrument quotidià pel fi educatiu. Hi ha diverses propostes relacionades amb les TIC que avui dia es porten a terme a l'escola bressol, propostes com per exemple introduir un racó a l'aula on hi hagi un ordinador, que sigui present a les aules d'infantil (Kirchner i Medina, 2010).

Pel que fa la relació de les TIC amb les famílies s'han de considerar que les TIC a les escoles és una altra via de comunicació, una possibilitat de relació amb la comunitat educativa. S'ha d'utilitzar les TIC com a font d'informació, però també com a transmissor de coneixements, ja que aquesta relació ha de ser recíproca per tal d'aconseguir una bona integració de les TIC en els centres educatius (De Pablos, 2010)

Tot i així s'ha de tenir molt present el paper del professorat en aquesta integració de les TIC als centres educatius, un paper del personal docent que ha de venir acompanyada d'una bona formació respecte les TIC. També han de ser conscients que la incorporació de les TIC en els projectes educatius ha d'anar acompanyada d'innovacions pedagògiques referides a diferents dimensions com les estructures i maneres d'organització escolar, els mètodes d'ensenyament o sistemes d'avaluació entre uns i altres (Zabala i Arnau, 2007). I sobretot el que s'ha de tenir en compte és l'organització de les aules d'educació infantil, ja que la incorporació de les TIC a l'escola i a les aules és important poder definir quin espai i quin temps ocupen (De Pablos, 2010).

Per obtenir una bona integració ens centrem amb els elements que fan una bona pràctica educativa amb TIC. Ha de tenir un caràcter de transferibilitat i ex-portabilitat, perquè una bona pràctica sigui considerada com a tal és necessari que se superin dificultats i tingui capacitat d'implantació en els contextos, possibilitant així la seva aplicació a noves situacions (Chickering i Gamson, 1987).

Més concretament les característiques que defineixen una bona pràctica educativa amb TIC és la que respon a una experiència sistematitzada, documentada i experimentada. El seu disseny es realitza dins d'un enfocament innovador. Sobretot ha de tenir la capacitat de ser ex-trapolable a altres contextos. I també ha de tenir una sostenibilitat, ja que s'ha d'assegurar que la seva acció es mantindrà en el temps (De Pablos, 2010).

En definitiva, una bona pràctica educativa amb TIC han de ser iniciatives que inspirin activitats innovadores, fomentin canvis, enforteixin la participació, una bona acceptació i integració de la diversitat, possibilitat d'intercanvi, transferència i aplicació de les bones pràctiques en altres contextos, tot utilitzant mitjans adequats a les condicions específiques (Epper i Bates, 2004).

No obstant, per integrar les TIC a un centre de nova creació s'ha de tenir present un seguit de condicionants que poden determinar una tipologia d'aplicació de les TIC, una metodologia de treball o una altra. També se segueixen criteris psicològics, físics, didàctics, pedagògics, l'adquisició d'hàbits i d'autonomia personal i sociològics (Cases i Torrecasana, 2007).

I per últim, pel que s'ha pogut veure al llarg d'aquesta primera part de la recerca, sembla que l'escola bressol té moltes possibilitats en relació les TIC i s'ha d'entendre l'escola bressol com el primer centre educatiu on els infants tenen accés a les TIC i per aquesta raó aquests centres també han de donar respostes a la societat digital que hi ha actualment, per tant, s'hi ha d'introduir les TIC, l'escola no n'hauria d'estar al marge. Però mai deixant

de banda que les TIC tenen molta riquesa dins qualsevol entorn educatiu, però que s'han d'utilitzar adequadament i amb prudència, sempre tenint clar els objectius pedagògics preestablerts. (Cases i Torrecasana, 2007).

3. Proposta de la integració de les TIC

En aquest apartat es pretén assolir el segon objectiu general *d'elaborar una proposta d'integració de les TIC en una escola bressol de nova creació* i l'específic corresponent de *detectar les necessitats educatives en relació les TIC d'una l'escola bressol de nova creació*.

Aquesta proposta es fruit de la triangulació entre la revisió de la literatura científics d'aquest àmbit i del grup de discussió realitzant la tècnica DAFO amb la directora del centre escollit. Per poder assolir la creació d'una proposta s'ha d'investigar les necessitats educatives del centre i per aquesta raó a continuació s'exposa la literatura científics d'aquest àmbit.

3.1. Detecció de necessitats

En aquest apartat es pretén establir les bases teòriques per a realitzar, posteriorment, la detecció de les necessitats educatives en relació les TIC de l'escola bressol de nova creació, objectiu específic 2.1. del present treball. Per aconseguir-ne l'assoliment és possible centrar-se en diferents autors com Oliver (2008), Bradshaw (1981) i amb la tècnica de DAFO.

Segons Oliver (2008) *l'Anàlisi de Necessitats* és un element fonamental de cara a argumentar la necessitat d'intervenir en l'àmbit i el context on ens proposem ubicar un projecte. La necessitat d'intervenir, per exemple, pot sorgir de la falta d'experiència i de les dificultats d'adaptació a la tasca docent dels professors novells d'un centre o d'una zona; de l'augment generalitzat dels problemes de disciplina en les aules; de la manca de motivació dels alumnes; de l'absentisme escolar en una determinada zona; de l'elevat analfabetisme funcional i cultural de la gent major d'una població o de l'augment del nivell de drogodependència d'un determinat sector de la població en un lloc determinat. A més de detectar la necessitat d'intervenir en la millora d'aquests processos, hem d'estar segurs que aquesta és la millor solució per a resoldre la necessitat detectada.

Cal definir necessitat, segons Bell, Lin i Warheit (1977) s'entén com una avaluació personal a l'hora de realitzar la percepció d'un problema o d'una dificultat. Segons Oliver (2008), un

cop clar el terme, el següent pas és definir les necessitats prioritàries, és a dir, quins són els problemes que es volen abordar mitjançant el projecte. Haurem de determinar i argumentar la necessitat d'intervenir en l'àmbit que ens proposem ubicar el nostre projecte.

Seguint a Bradshaw (1981), per realitzar l'anàlisi de necessitats ens podem basar en les tipologies següents:

- Necessitats normatives: les que l'expert, professional, administrador o tècnic opina que suporta un determinat sector de la població.
- Necessitat sentida: es basa en la percepció de cada persona o grup de persones sobre una determinada carència.
- Necessitat expressada: es manifesta quan existeix la demanda de solució de la necessitat per part del subjecte o subjectes afectats.
- Necessitat comparativa: s'obté mitjançant el contrast de grups, col·lectius, etc. davant una mateixa situació, amb l'objectiu de detectar diferències o similituds.

Segons Bradshaw (1981), un estudi de necessitats es pot basar en les opinions d'experts sobre la necessitat de realització del projecte (necessitat normativa), en la constatació d'una demanda d'un determinat col·lectiu (necessitat expressada), en l'opinió dels propis usuaris del servei (necessitat sentida), etc. Cal destacar, no obstant, que com més tipus de necessitats s'estudiïn, més fiable serà el resultat de l'anàlisi de necessitats. No obstant això cal destacar que si entenem els docents com a vertaders professionals de l'educació, haurem de tenir molt en compte les necessitats sentides i les expressades per sobre de les altres.

Considerem que com que la necessitat normativa ja està coberta en l'apartat de *Bones pràctiques educatives amb TIC* (apartat 1 del present treball), es decideix que aquest apartat es centri en la basant més pràctica del treball, on es barreja la necessitat sentida i expressada, ja que l'escola ha manifestat la seva demanda de la integració de les TIC al centre i es tindrà en compte l'opinió dels diferents docents.

Per portar a terme aquesta detecció de les necessitats aquest treball utilitza la tècnica DAFO d'Albert Humphrey (1960,1970). Segons el mateix autor, L'**Anàlisi DAFO** és un mètode de planificació estratègica per a avaluar les **D**ebilitats, **A**menaces, **F**ortaleses i **O**portunitats d'un projecte o d'una situació. Consisteix en una anàlisi que diferencia entre els **factors interns** (fortaleses i debilitats) d'una organització i els **factors externs** d'aquesta (oportunitats i amenaces). És una eina al mateix temps senzilla d'utilitzar però molt potent com a mecanisme d'anàlisi de la realitat i de presa de decisions.

Segons Chapman (2009), Humphrey defineix els diferents conceptes de l'anàlisi DAFO de la següent manera:

- Fortaleses: característiques del projecte (i el seu equip) que li donen un avantatge per a assolir els objectius (o en relació a la resta de projectes).
- Debilitats (o limitacions): són característiques que situen el projecte (i el seu equip) en un desavantatge per assolir els objectius (o en relació a la resta de projectes).
- Oportunitats: oportunitats del medi, externes a l'equip que desenvolupa el projecte, que posen en avantatge l'equip per a assolir el seu l'objectiu, com millorar el rendiment o obtenir majors guanys.
- Amenaces: elements del medi, externs a l'equip que desenvolupa el projecte, que podrien causar problemes per a assolir l'objectiu.

Humphrey (1960-1970) recalca que la identificació dels DAFOs és essencial per al procés de planificació per a la consecució d'un objectiu. Qui pren decisions ha de determinar si l'objectiu és assolible, tenint en compte l'anàlisi DAFO. Si l'objectiu no és assolible, un objectiu diferent ha de ser seleccionat i s'ha de repetir el procés.

La tècnica d'anàlisi DAFO ha estat utilitzada en relació amb les TIC per Pilar Colàs i Juan De Pablos (2003, p. 4) i i segons ells, "La incorporació de la tècnica DAFO a la formació docente virtual pretén que los profesores reflexionen y valoren las problemáticas específicas de sus centros, contextos y culturas escolares en la integración de las TICs a sus tareas docentes. Que analicen el potencial de sus contextos y situaciones en la integración de las TICs, así como los principales "handicaps" derivados de la propia tradición escolar. Y tras este diagnóstico propongan actuaciones innovadoras en su aula, haciendo uso de los recursos educativos disponibles en Internet."

En aquest sentit, segons Trujillo (2012, p. 3), el començament d'un bon anàlisi DAFO és el plantejament d'un objectiu clar "realitzar una anàlisi DAFO pot ser un bon punt de partida per al disseny d'un projecte educatiu de centre entorn de les TIC o per promoure l'ús de les TIC per part d'un departament o en un cicle determinat."

Segons Trujillo (2012) i Chapman (2004), hi ha dos passos a seguir per l'anàlisi DAFO. El primer pas consisteix amb l'anàlisi dels factors interns (fortaleses i debilitats), que es poden obtenir responnent a preguntes com ara:

- 1 Quins són les fortaleses del centre?
- 2 Com es poden potenciar aquestes fortaleses?

- 3 Quins són les debilitats?
- 4 Com es poden limitar o eliminar les debilitats?

El segon pas és l'anàlisi de factors externs (oportunitats i amenaces), on aquí les preguntes són:

- 1 Quines són les oportunitats que ofereix l'entorn?
- 2 Com es poden aprofitar aquestes oportunitats?
- 3 Tipus d'amenaces hi ha en l'entorn?
- 4 Com es poden evitar o eliminar aquestes amenaces?

L'anàlisi dels factors interns (fortaleses i debilitats) pot centrar-se en quatre aspectes de crucial importància:

- Personal: el claustre, la seva formació, les seves habilitats, etc.; relacions amb pares i mares; els estudiants, etc.
- Propietats: edificis, equipaments, etc.
- Processos: programació, instrucció, avaluació, tutorització, gestió (econòmica, didàctica, etc.) del centre, etc.
- Productes: programacions, adaptacions curriculars, proves d'avaluació, qualificacions, etc.

Segons Trujillo (2012), per guiar l'anàlisi es pot fer servir la taula següent:

Fortaleses	Debilitats
<ul style="list-style-type: none"> • Experiències prèvies? • Formació del personal? • Aspectes innovadors recollits en el nostre Projecte Educatiu? • Cultura de treball en equip o d'innovació? • Abundants recursos personals, materials i temporals?	<ul style="list-style-type: none"> • Mancada de motivació/elements per dur a terme el projecte? • Falta de experiència? • Falta de recursos personals, materials? • Continuitat i formació de la plantilla? • Falta de compromís o de lideratge?

Oportunitats	Amenaces
<ul style="list-style-type: none"> ● Tendències de societat o estil de vida? ● Desenvolupament tecnològics i innovacions? ● Accessibilitat a la informació i recerca? ● Experiències d'altres centres? ● Legislació? ● Suports institucionals: administració educativa, CEPs. Ajuntaments, ONGs? ● Moda? 	<ul style="list-style-type: none"> ● Efectes de canvis legislatius? ● Obstacles en l'entorn? ● Pèrdua de personal clau? ● Falta de respallier financer sostenible? ● Influències de la moda?

La tècnica DAFO es aplicada en diversos contextos educatius, a la formació docent (De Pablos i Colás 2003), a centres educatius (Moral, Arrabal i González, 2010) o inclús a titulacions universitàries (Micó, Albero i Mula, 2007). Tots aquests anàlisis DAFO s'han realitzat utilitzant el mateix patró de preguntes sobre fortaleces, debilitats, oportunitats i amenaces, tal com està exposat en la taula anterior de Trujillo (2012).

Segons De Pablos (2003), pel què fa la metodologia de l'aplicació d'aquests anàlisis s'utilitzen grups de discussió, el qual a partir de l'objectiu principal, s'han d'aportar tres debilitats que observin en els seus respectius centres, tres fortaleces, tres amenaces i una proposta d'acció.

De Pablos (2003) fa èmfasi als aspectes positius que s'obtenen realitzant la tècnica DAFO, que són els següents:

- Possibilitar i propiciar la participació de docents que poden ser representatius de diferents perfils, en funció del centre en el qual treballen i del coneixement i experiència que posseeixen.
- Aportar una visió global de la realitat educativa, així com identificar aspectes rellevants a considerar en els canvis o propostes d'innovació.
- En realitzar-se sobre contextos grupals afavoreix la participació i el debat dels docents implicats, recollint totes les opinions.
- Facilitar l'elaboració de projectes d'innovació en les pràctiques educatives de forma col·laborativa, en articular les iniciatives d'acció proposades pels docents.

L'elaboració de projectes apareix com a conseqüència lògica de l'anàlisi de necessitats inicials, elaborat mitjançant la tècnica DAFO.

- Propiciar una construcció social de l'aprenentatge, de plans d'acció per a la millora, basades en l'anàlisi concreta i precís de la realitat escolar.
- Constitueix una eina útil en les accions formatives, especialment orientades al desenvolupament i ús de tecnologies en els centres educatius i en les pràctiques docents.

Donat aquests aspectes nosaltres decidim fer un anàlisi DAFO a l'escola de nova creació per tal de poder realitzar una proposta tot tenint present les seves necessitats.

A partir de tot l'exposat, nosaltres sintetitzem els elements comuns a la detecció de les necessitats i de la tècnica DAFO de la següent manera:

Anàlisi de necessitats:

Indicadors		
	Autors	Idees claus
BENEFICIS	Oliver (2008)	Element fonamental a l'hora de presentar un projecte.
PASSOS	Oliver (2008)	Tenir molt clar quines són les necessitats prioritàries. Utilitzar la tècnica DAFO.
CONCEPTE	Oliver (2008) Bradshaw (1981)	Necessitat: discrepància entre l'ambient, les actituds, habilitats, coneixements, competències i actuacions actuals i les òptimes. Hi ha 4 tipus de necessitats: normativa, sentida, expressada i comparativa. Es pot basar en: opinions d'experts, demanda d'un determinat col·lectiu, opinió dels propis usuaris.

Tècnica DAFO:

Indicadors		
	Autors	Idees claus
BENEFICIS	Humphrey (1960-1970) Colàs i De Pablos (2003)	<p>És essencial pel procés de planificació per a la consecució d'un objectiu.</p> <p>Obtenir que els docents reflexionin i proposin actuacions innovadores.</p> <p>Possibilitar i propiciar la participació dels docents.</p> <p>Aportar una visió global de la realitat educativa.</p> <p>Afavoreix el debat dels docents implicats.</p> <p>Facilita l'elaboració de projectes d'innovació.</p> <p>Propiciar una construcció social d'aprenentatges.</p>
CONCEPTE	Humphrey (1960,1970) Trujillo (2012) Chapman (2004)	<p>Mètode de planificació estratègica per a avaluar les Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats.</p> <p>Factors externs (oportunitats i amenaces) i factors interns (fortaleses i debilitats).</p> <p>Factors interns centrar-se en 4 aspectes: personal, propietats, processos i productes.</p>
PASSOS	Trujillo (2012) Chapman (2004)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Objectiu clar 2. Anàlisi factors externs 3. Anàlisi factors interns
METODOLOGIA	De Pablos i Colás (2003) Moral, Arrabal i González (2010)	<p>S'aplica en diferents contextos seguint el mateix patró de preguntes sobre els factors interns i externs.</p> <p>S'utilitzen grups de discussió partint d'un objectiu principal aportant tres debilitats, tres fortaleses, tres amenaces i una proposta d'acció (possibilitats).</p>

	Micó, Albero i Mula, (2007)	
--	-----------------------------	--

3.2. Objectius específics de la recerca

Com s'ha comentat anteriorment, aquest apartat pretén assolir el segon dels objectius de la recerca:

- Elaborar una proposta d'integració de les TIC en una escola bressol de nova creació. (Objectiu 2)

Tot assolint l'objectiu específic d'aquest apartat:

- Identificar els elements que configuren les bones pràctiques educatives amb TIC d'experiències reals de centre. (Objectiu 1.2)

3.3. Metodologia

Tal com ja s'ha esmentat a la introducció, per a l'assoliment d'aquest objectiu específic 2.1., la investigació s'emmarca en un paradigma sociocrític per tal d'analitzar la transformació social que produeix la integració de les TIC a un centre de nova creació i donar resposta a aquest a partir de la proposta d'integració de les TIC.

Així, es centra amb una metodologia orientada a la presa de decisions i el canvi amb l'objectiu principal de crear una proposta d'integració de les TIC al centre escollit de nova creació. Les orientacions metodològiques són les següents:

- Segons la finalitat es tracta d'una investigació aplicada, ja que s'orienta a la resolució de la segona pregunta *Com es poden transferir aquests elements que fan que siguin una bona pràctica educativa amb TIC a una escola de nova creació?* Mitjançant una pràctica a partir de l'instrument de recollida de dades: anàlisi DAFO.
- Segons l'abast temporal es tracta d'una investigació transversal perquè s'analitza els aspectes en un sol moment.
- Segons la profunditat o objectiu es centra en una investigació descriptiva perquè es descriuen les necessitats educatives del centre escollit mitjançant l'opinió del participant.

- Segons el caràcter de la mesura s'utilitza una investigació qualitativa a partir de les preguntes obertes que es realitzen en l'anàlisi DAFO.
- Segons el marc on es duu a terme es basa en una investigació de camp o sobre terreny, ja que es realitza en una situació natural, en el centre educatiu de primer cycle d'educació infantil (0-3) de nova creació.
- Segons la concepció del fenomen educatiu es centra en una investigació generalista ja que es fa una transferència de les bones pràctiques educatives amb TIC al centre de nova creació escollit.
- Segons l'orientació que assumeix es basa en una investigació orientada a l'aplicació, ja que vol donar respostes a la pregunta que s'ha plantejat prèviament a través de la literatura científica d'aquest àmbit.

Com s'exposa en el següent apartat, per la recollida de dades de la recerca s'utilitza l'anàlisi DAFO com a instrument, amb aquest s'han detectat es fortaleces, debilitats, oportunitats i amenaces que es troben a l'escola de nova creació respecte les TIC.

3.4. Instruments

Tenint present l'objectiu específic 2.1. d'aquest apartat del la *detecció de les necessitats educatives en relació les TIC de l'escola bressol de nova creació*, s'ha escollit utilitzar aquest instrument i no un altre perquè es creu necessari que l'anàlisi de les necessitats a partir de l'anàlisi DAFO surti de la mateixa directora de centre a partir de la reflexió d'aquesta.

A l'hora d'elaborar l'instrument de recollida de dades s'ha tingut en compte la literatura científica d'aquest àmbit i a partir d'aquesta s'ha elaborat l'enfocament de l'anàlisi. S'han tractat les fortaleces, debilitats, oportunitats i amenaces que es troben a l'escola de nova creació respecte les TIC.

Per redactar el guió de l'anàlisi (veure Annex F) s'ha proposat anar d'allò més ampli a allò més concret i d'allò més descriptiu o objectiu a allò més subjectiu o d'opinió. Es tracta d'una entrevista reflexiva, perquè segur que a través de la informació que doni en cada apartat es podrà aprofundir en algun aspecte o no.

3.4. Procediment i mostra

El criteri de selecció de la mostra ha estat que sigui una escola bressol de nova creació, que la integració de les TIC sigui pràcticament inexistent i que sigui un altre context, fora de la comunitat autònoma de Catalunya per tal de conèixer altres realitats.

Es tracta d'una mostra no probabilística intencional, pels criteris de selecció que s'han esmentat anteriorment. La mostra que s'ha utilitzat ha estat la directora de l'escola bressol de nova creació, concretament l'Escola Infantil de Ferreries de Menorca.

Abans de realitzar l'entrevista es va passar una presentació escrita del meu TFG i una autorització de l'activitat (veure Annex C).

El procediment seguit ha estat, primer una trucada per poder anar presentar el meu TFG personalment i exposar el que volia realitzar, en aquest cas un anàlisi DAFO. Aquesta trucada es va realitzar el dimarts 9 d'abril de 2013 a les 10:00 i es va concretar la trobada pel dilluns 15 d'abril de 2013 on es va portar a terme l'exposició del treball i explicació de les meves intencions. En aquesta trobada es va concretar el dia i hora per fer l'entrevista, entrevista que es va realitzar el divendres 26 d'abril a les 13:15.

En les dues trobades només hi ha participat la directora de l'escola i una servidora, s'ha utilitzat un bloc de notes, en les dues trobades, per agafar aspectes importants i en l'entrevista, una gravadora on s'ha enregistrat tota.

Abans de realitzar el final anàlisi DAFO amb la directora, una setmana abans, es va realitzar una prova amb unes companyes de classe per tal de saber quines dificultats i dubtes em trobaria abans de fer l'anàlisi oficial. Aquesta prova es de gran ajuda per tal d'enfocar d'una manera o una altra l'anàlisi i sobretot respecte els nervis, ja que haver realitzat un assaig prèviament et permet obtenir una mica més de seguretat i menys nerviosisme a l'hora de realitzar-ho oficialment. Els dubtes que sorgeixen amb aquest assaig es comenten amb la tutora.

S'ha realitzat un anàlisi DAFO en la qual s'ha seguit un guió establert prèviament (veure Annex F), tot i així ha estat una entrevista en la qual la participant ha anat responnent a qüestions relacionades amb el centre tot reflexionant els seus punts forts, les seves debilitats, les oportunitats i les amenaces. Aquesta trobada ha estat enregistrada (veure material complementari). Són preguntes relativament obertes i permet l'opinió i reflexió. Un cop fet l'anàlisi s'ha realitzat una reflexió global dels factors interns (fortaleses i debilitats) i externs (oportunitats i amenaces) per tal d'obtenir aspectes per realitzar la proposta de millora.

Per analitzar els resultats es fa una explicació dels resultats obtinguts amb l'anàlisi DAFO (veure Annex F), aquests resultats serveixen per realitzar, posteriorment, la proposta d'integració de les TIC a aquest centre de nova creació.

3.5. Resultats

Els resultats d'aquest apartat s'obtenen de l'entrevista semiestructurada realitzada a la directora del centre de nova creació. S'ha realitzat una entrevista en la qual s'ha portat a terme una anàlisi DAFO, per tal d'aconseguir assolir l'objectiu específic 2.1. d'aquesta recerca.

3.5.1. Tècnica DAFO

Com s'ha esmentat anteriorment s'ha realitzat una entrevista a la directora de l'escola de nova creació, una entrevista on s'ha realitzat una anàlisi DAFO (veure Annex F).

Els resultats que s'han obtingut es divideixen en els factors interns (fortaleses i debilitats) i els factors externs (oportunitats i amenaces) i són els següents:

Factors interns:

- Fortaleses:

Els aspectes que ella valora com a punts forts i bons en el seu centre són variis. Per una banda dóna molta importància al bon equip de treball que hi ha, ja que l'escola és una cooperativa de la qual 8 de les 9 mestres en formen part, de manera que totes treballen pels seus propis beneficis. També recalca que hi ha una bona coordinació entre aquestes mestres. I per l'altra banda també valora molt positivament el fet de disposar d'unes instal·lacions noves, ja que l'Ajuntament de Ferreries va crear l'edifici amb l'objectiu de fer-hi una escola bressol als baixos i se'ls hi va atorgar el projecte i van inaugurar les instal·lacions el curs passat.

Com que l'escola disposa d'unes instal·lacions noves, també expressa que les eines TIC i recursos de què disposen són nous.

Tot i així un dels altres aspectes que em va transmetre de gran importància era la relació amb les famílies, és un tracte de cada dia i molt pròxim. Inclús va esmentar que valorava positivament el blog que es va crear de l'escola per les famílies, un blog que actualment està parat per falta de temps.

- Debilitats:

Tot i que hagi valorat molt positivament el fet de disposar d'unes instal·lacions noves, hi ha algun problema d'espai, no tenen sala de psicomotricitat, necessiten un espai gran per tal de realitzar reunions o espectacles, en definitiva una sala polivalent. Aquest fet és fruit de la infraestructura, ja que sobre l'escola hi ha un seguit d'habitatges.

Un aspecte que ella creu que és necessari i no disposen, és el fet de tenir formació del personal docent referent a les TIC i l'escola, aquest aspecte està vinculat a la manca de varietat de què disposa l'illa respecte a la formació.

No obstant, recalca que en l'equip docent respecte les TIC hi ha divergència d'opinions i de mentalitat, no tenen la mateixa visió hi aquest fet no deixa evolucionar l'escola en aquesta àrea.

I per últim, tot i que hagi esmentat com aspecte positiu el fet de tenir un blog per les famílies, argumenta que com que està parat, no s'actualitza, no hi ha comunicació escola-família a través de les TIC, com tampoc de família-escola, ja que les famílies disposen del correu electrònic del centre, però si el demanen.

Factors externs:

- Oportunitats:

Com a cooperativa creu que és una bona oportunitat respecte el bon funcionament i la coordinació entre el personal docent, és un aspecte molt positiu i que s'ha de mantenir per aconseguir que aquest bon treball en equip perduri.

Recalca que com a mestres estan obligades a una formació cada curs acadèmic, per tant totes les mestres tenen una formació continuada i com que es tracta de 8 o 9 membres es distribueixen de tal manera que la meitat de les mestres realitza una formació i l'altre meitat una altra, i al finalitzar les formacions les comparteixen per tal d'obtenir més formació en un sol any. És una formació en què s'ofereixen diferents cursos i elles decideixen quin volen fer.

I per últim, esmenta que la relació que hi ha entre família i escola és una oportunitat que s'ha de mantenir, que si es pot millorar o/i complementar molt millor, però no es pot perdre la que hi ha.

- Amenaces:

Dos aspectes que ella expressa i que no poden trobar solució són, per una banda, la falta d'espai, ja que les instal·lacions són les que són i han d'intentar adaptar les seves

necessitats amb el que tenen i per l'altre banda la poca varietat que hi ha a l'illa respecte a la formació del personal docent respecte les TIC.

3.6. Discussió i conclusió

L'anàlisi DAFO realitzat a la directora de l'escola bressol de nova creació escollida i la literatura científica d'aquest àmbit ha permès arribar a les conclusions següents. Per realitzar la detecció de les necessitats educatives del centre escollit s'ha utilitzat la literatura científica d'aquest àmbit a l'hora de dissenyar l'instrument utilitzat, fet que ha permès aportar una coherència respecte a la recerca general del present treball, seguidament s'exposen les conclusions a que s'ha arribat.

S'entén que la detecció de les necessitats educatives és un element fonamental a l'hora de presentar qualsevol projecte, en aquest cas la proposta de millora. Primer s'ha de tenir molt clar quines són les necessitats prioritàries per tal d'anar amb la direcció correcte (Oliver, 2008).

Hi ha 4 tipus de necessitats: normativa, sentida i comparativa. Aquesta segon apartat de la recerca s'ha orientat cap a la investigació de les necessitats que intervenen en aquest projecte, en aquest cas es centre amb la barreja de les necessitats normatives, sentida i expressada. La normativa ja que es basa en la literatura científica d'aquest àmbit, sentida perquè es basa en la percepció de la directora del centre envers la carència que tenen sobre la integració de les TIC al centre i la necessitat expressada ja que existeix la demanda de solució de la necessitat per part de la directora del centre de nova creació escollit (Bradshaw, 1981).

Per realitzar aquesta detecció de les necessitats es centra amb la tècnica d'anàlisi DAFO el qual és essencial pel procés de planificació per a la consecució d'un objectiu. Es pretén obtenir que els docents reflexionin i proposin actuacions innovadores. S'ha de possibilitar i propiciar la participació dels docents. Per tal d'aportar una visió global de la realitat educativa. Tot utilitzant el debat dels docents implicats, fet que facilita l'elaboració de projectes d'innovació.

És un mètode de planificació estratègica per a avaluar les **D**ebilitats, **A**menaces, **F**ortaleses i **O**portunitats. Primerament s'ha de tenir un objectiu clar i a posteriori es realitzen preguntes relacionades amb els factors externs (oportunitats i amenaces) i factors interns (fortaleses i debilitats) (Humphrey, 1960-1970).

L'anàlisi s'ha realitzat a la directora de l'escola de nova creació escollida amb l'objectiu d'obtenir les necessitats educatives respecte la integració de les TIC al centre, per tal de poder crear una proposta de la integració de les TIC per aquest centre i que es pugui utilitzar en altres contextos. L'anàlisi s'ha portat a terme tot realitzant preguntes sobre les seves forteses i les seves debilitats respecte les TIC i posteriorment s'han demanat les oportunitats i les debilitats del mateix tema.

S'ha arribat a la conclusió que els factors interns que puntua com a bons és el bon funcionament que hi ha en l'equip docent i la seva coordinació, fet que ve produït per la creació de la cooperativa que 8 de les 9 mestres en formen part. Tot i així respecte les TIC el factor que hi hagi divergència d'opinió sobre les TIC ho tracta com una debilitat que no els permet evolucionar. També dóna una bona importància al fet de disposar d'unes instal·lacions noves tot i que esmenta com a debilitat que hi ha alguna manca d'espai a causa del disseny de les instal·lacions que estan a la part superior de l'escola.

El fet de disposar de instal·lacions noves també els ha permès disposar d'eines i recursos TIC també de bona qualitat amb la particularitat que no despenen de gran varietat, fet que els dificulta també l'evolució d'aquesta integració dins l'aula. Un altre aspecte positiu de recalca molt és la relació que hi ha amb les famílies, ja que és una relació de contacte diari que permet una bona sintonia, però també recalca com a debilitat el blog que es va crear per tal que aquesta relació anés més enllà del contacte humà, perquè sigues una eina complementària, però està actualment parat i la relació només es pretén de escola- família, no és recíproca.

Un cop exposats els factors interns, ens centrem amb els factors externs que s'han obtingut d'aquest anàlisi, les oportunitats que es tenen i les amenaces que també hi són present. Una oportunitat que s'ha de mantenir és el bon funcionament i la coordinació entre el personal docent. També recalca que com a mestres estan obligades a una formació cada curs acadèmic, per tant totes les mestres tenen una formació continuada. No obstant expressa que hi ha una amenaça a l'illa sobre la formació del personal docent respecte les TIC i ho determina com una amenaça.

Una oportunitat que hi dóna molta importància és la relació que hi ha entre família i escola. Diu que és una oportunitat que s'ha de mantenir, que si es pot millorar o/i complementar molt millor, però no es pot perdre la que hi ha. Que es va intentar ampliar amb la creació del blog, però com s'ha dit anteriorment està parat i ho entén com una debilitat que té actualment l'escola.

No obstant, també esmenta dues amenaces de gran rellevància i que creu que no hi poden trobar una solució, per una banda, la falta d'espai, ja que les instal·lacions són les que són i han d'intentar adaptar les seves necessitats amb el que tenen i per l'altra banda la poca varietat que hi ha a l'illa respecte a la formació del personal docent respecte les TIC.

Per últim dir, que a partir d'aquestes conclusions tenint en compte la literatura científica d'aquest àmbit i de la realització de l'anàlisi DAFO a la directora de l'escola bressol de nova creació escollida a continuació es presenta la proposta de la integració de les TIC amb aspectes sorgits de la conversa posterior de la realització d'aquest anàlisi per detectar les necessitats educatives del centre respecte les TIC.

4. Proposta

Aquí es concreta l'objectiu 2 del present treball i s'integren elements de les dues discussions que ja s'han fet. Per tal de fer la proposta es tenen en compte els elements que fan una bona pràctica educativa amb TIC i l'anàlisi de necessitats del centre escollit.

A partir d'aquests elements la proposta de millora es centra en diferents aspectes que s'exposen a continuació:

Obtenir una formació pedagògica adient respecte a les TIC i el centre en qüestió, si el formador es pot traslladar a les instal·lacions és molt més enriquidor, ja que no cal que es traslladin mentalment a la seva situació diària sinó que ho veuen amb els seus propis ulls.

Realitzar xerrades formatives pel professorat i per les famílies, perquè la divergència de mentalitats dins el personal docent s'obri, es converteixi en una mentalitat oberta i flexible tant pel tema de les TIC com els altres aspectes que interfereixen amb l'educació en general.

Conèixer experiències actuals d'aquesta integració TIC dins l'escola bressol, veure que tot és possible, només ha de variar la metodologia.

Analitzar les seves possibilitats a cada aula, després de conèixer aquestes experiències per tal d'adaptar-les al centre. Obtenir-ho a partir de la interacció entre les experiències presentades i el seguiment i formació del formador que s'ha traslladat al centre.

Realitzar reunions setmanals per tal de poder compartir els coneixements de les diferents docents que participen en el procés de la integració de les TIC al centre. Tenir la possibilitat de que s'han de realitzar més trobades entre el professorat que sigui possible.

Ampliar la relació de família-escola i que sigui recíproca tot utilitzant els recursos TIC.

El tema de espais i recursos econòmics és complicat de solucionar i per aquesta raó s'ha d'adaptar a les possibilitats del centre, ja que no per tenir molt diners ha de ser una educació de qualitat, simplement s'ha de trobar altres maneres de treballar, utilitzar també l'AMPA per obtenir més recursos econòmics, però amb les xerrades esmentades anteriorment realitzades, ja que les famílies per poder participar hi ha de trobar-hi també una utilitat educativa adequada.

5. Limitacions

Aquest treball també té les seves limitacions en relació a la recerca i planificació inicial del treball. La limitació de la recerca de la literatura científica d'aquest àmbit ha estat la fiabilitat de la informació.

Tot i així, també he tingut limitacions respecte a la part més pràctica del treball. Inicialment havia de realitzar les pràctiques III de la carrera a una escola de Barcelona pionera amb les TIC vers l'escola bressol (concretament 2-3 anys), però per causes de la coordinació de la Universitat se'm va ser impossible realitzar-les, fet que va fer canviar la metodologia inicial. Posteriorment es va intentar contactar amb l'escola per poder-hi assistir en alguna sessió i realitzar alguna entrevista fora de l'estada de pràctiques, però per causa del col·lapse de persones de pràctiques a l'escola esmentada tampoc em va ser possible.

Vist aquest problema, posteriorment es va decidir enfocar-ho directament cap a les dues altres escoles que van participar immediatament a la que se'ls va presentar el treball i s'ha realitzat la recerca a partir d'aquestes escoles.

I l'última limitació ha estat quan en l'escola de nova creació es volia fer una anàlisi DAFO amb la directora i seguidament la mateixa anàlisi amb les mestres del centre, per tal de veure dues visions diferents de la mateixa situació, però la participació de les mestres no ha estat possible.

6. Conclusions

En aquest últim apartat del present treball s'exposen les diferents aportacions pròpies de l'estudiant relacionades amb la recerca i les conclusions respecte el procés d'aquest treball.

6.1. Conclusions de la recerca

La realització del present treball m'ha aportat molts coneixements nous, se m'ha permès aprofundir en aspectes treballats durant els quatre anys de la carrera, aspectes com la realització de l'instrument d'entrevistes, el fet que s'hagués treballat aquest aspecte en alguna assignatura de la carrera m'ha permès tenir una certa comoditat a l'hora de realitzar-la i obtenir més experiència, però he aprofundit en la metodologia del procés posterior a la seva realització.

Un concepte que he après ha estat tot el tema de l'anàlisi DAFO, a primeres no estava gens segura de les meves habilitats a l'hora de portar-ho a terme, però el fet que la tutora m'aconsellés que fes un assaig amb algunes conegudes meves em va aportar molta més seguretat a l'hora de realitzar-la, tots els dubtes que em van sorgir en l'assaig els vaig poder resoldre amb la tutoria posterior a l'assaig i prèvia a la realització de l'anàlisi oficial.

També m'ha permès aprofundir molt amb coneixements propis del meu itinerari, tot i que hi ha poca informació respecte el tema i sempre s'acaba arribant als mateixos autors. No obstant, he tingut la dificultat de trobar informació digital que no he pogut utilitzar per la falta de fiabilitat, ja que falten aspectes de la referència.

6.2. Conclusions del procés

Primerament, dir que la recerca de la literatura científica d'aquest àmbit m'ha permès aprendre tot el procés de la presentació oficial de documents, com per exemple a l'hora de fer citacions. Aquest aspecte m'hagués ajudat més si s'hagués presentat abans d'arribar a aquest punt de la carrera, com també l'assignatura que ens guiava per fer la realització del present treball, *Mètodes d'investigació*, ja que a es feia al mateix temps l'elaboració del treball que l'aprenentatge de la realització d'aquest, si s'hagués realitzat aquesta assignatura l'any previ, potser hauria estat més enriquidora.

Tot i les limitacions esmentades en l'anterior apartat, gràcies a les bones sessions de tutoria que he obtingut de la meva tutora s'han pogut superar aquests entrebancs i enfocar la recerca cap a altres camins. També dir que he rebut un bon seguiment durant tot el procés, he tingut total llibertat a l'hora de decidir la meva direcció de la recerca, sempre s'han comentat tots els canvis amb la tutora i ella m'ha donat moltes opcions, però la decisió de quina opció final ha estat totalment triada per l'estudiant, no he tingut res imposat. És un aspecte que valoro molt positiu i enriquidor.

Per concloure, dir que aquest treball m'ha servit per seguir la meva formació després de la carrera de magisteri, m'ha obert la ment sobre aquest aspecte, m'ha fet agafar molta curiositat respecte el tema i amb moltes ganes de realitzar més recerca sobre els TIC i l'escola bressol. Són aspectes que amb la meva futura professió espero poder-los portar a la pràctica, perquè el que m'ha quedat molt clar amb la realització d'aquest projecte és que una bona teoria sense una bona pràctica no és una bona recerca i a l'inrevés tampoc, són dos elements que no van mai per separat.

7. Referències

Area, M. (2008). Innovación pedagógica con TIC y el desarrollo de las competencias informacionales y digitales. *Investigación en la escuela*, 64, 5-18.

Asorey, E. i Gil, J. (12/Novembre/2009). *El placer de usar las TIC en el aula de Infantil*. Extret de <http://www.mecd.gob.es/revista-cee/pdf/n12-asorey-zorraquino.pdf>

Balanskat, A; Blamire, R. i Kefala, S., (2006). The ICT Impact Report. A review of studies of ICT impact on schools in Europe. European Schoolnet, European Comission. Extret de <http://ec.europa.eu/education/doc/reports/doc/ictimpact.pdf>

BECTA (2007). Harnessing Technology Review 2007: Progress and impact of technology in education. Extret de http://partners.becta.org.uk/upload-dir/downloads/page_documents/research/harnessing_t echnology_review07.pdf

Bell, R., Lin, E., Warheit, G. (1997). Issues in need assessment data collection strategies. San Francisco, Annual Meeting of American Psychological Association (ED 149 208).

Bigum, C. (1997). *Digital rhetorics: literacies and technologies in education — current practices and future directions*. Extret de <http://everydayliteracies.net/files/volume1.pdf>

Bradshaw, J. (1981). Una tipologia de la necessitat social. Barcelona: Direcció General de Serveis Socials, Generalitat de Catalunya.

Cases i Torrecasana. (2007). Les TIC a l'Educació infantil. Barcelona: Editorial UOC.

Castells, M. (2003). L'era de la informació. La societat xarxa. Barcelona: Editorial UOC.

Chapman, A. (22/Agost/2004). *Análisis DOFA y análisis PEST*. Extret de <http://www.degerencia.com/articulos.php?artid=544>

Chapman, A. (1/Juliol/2009). *Los orígenes del modelo de análisis DOFA*. Extret de <http://manuelgross.bligoo.com/content/view/455327/Los-origenes-del-modelo-de-analisis-DOFA-actualizado.html>

Chickering, A., Gamson, Z. (1987). Seven Principles for Good Practise in Undergraduate Education. *American Association for Higher Education Bulletin*, 39 (7), 3-7.

Condie, R. i Munro, B. (2007). The impact of ICT in schools – a landscape review. BECTA Research. Extret de http://partners.becta.org.uk/upload-dir/downloads/page_documents/research/impact_ict_schools.pdf

Cortada-Pujol, M. (2012). *Integració TIC a l'escola*. Extret de <https://campus.uvic.cat>

Cortada-Pujol, M. (2012). *Evolució web*. Extret de <https://campus.uvic.cat>

De Pablos, J., González, T. (2007). Políticas educativas e innovación educativa apoyadas en TIC: Sus desarrollos en el ámbito económico. II Jornadas Internacionales sobre Políticas Educativas para la Sociedad del Conocimiento (Granada 7-10 de març).

De Pablos i Colás. (2003). *La formación del profesorado basada en redes de aprendizaje virtual: aplicación de la técnica dafo*. Extret de http://campus.usal.es/~teoriaeducacion/rev_numero_05/n5_art_colas_pablos.htm

De Pablos, Area i Valverde (2010). *Políticas educativas y buenas prácticas con TIC*. Barcelona: Editorial Graó.

Epper, R., Bates, A. (2004). Enseñar al profesorado cómo utilizar la tecnología. Buenas prácticas de instituciones líderes. Barcelona: UOC.

Gené, A. (2009). Algunes reflexions sobre el treball per competències i l'educació científica. *GUIX. Elements d'Acció Educativa*, 357, 78-82.

Ley Orgánica 2/2006 (2006, 8 de diciembre), Ministerio d'Educació, 293. Extret de http://die.caib.es/normativa/pdf/06/2006_12_07_RD_1513-2006_BOE_293_8-12-06_ensenyamentsminimsprimaria.pdf

Majó, J. (2003). *Nuevas tecnologías y educación*. Extret de http://www.uoc.edu/web/esp/articles/joan_majo.html

Marquès, P. (7 d'Agost de 2011). Impacto de las TIC en educación: funciones y limitaciones. Extret de <http://peremarques.pangea.org/siyedu.htm>

Marquès, P. (23 de Març de 2008). Las TIC y sus aportaciones a la sociedad. Extret de <http://peremarques.pangea.org/tic.htm>

Medina, D. i Kirchner, X. (febrer/2010). *eduCAT1x1, Alguns conceptes bàsics*. Extret de http://phobos.xtec.cat/suport/lib/exe/fetch.php?media=matidoc:jt101:blocl:david_medina_-_educat1x1_alguns_conceptes_basics_-_febrer_2010.pdf

Micó, R., Alberó, S. y Mula, J. (2007). Metodología para el desarrollo de un análisis DAFO de una titulación universitaria: aplicación en la Licenciatura de Administración y Dirección de Empresas de la Escuela Politécnica Superior de Alcoy. *Revista de Gestión Pública y Privada* (12), 159-170.

Mifsud, E. (2010). *Bones pràctiques TIC*. València: Generalitat Valenciana.

Moral, A., Arrabal, J. M. y González, I. (2010). Nuevas experiencias de evaluación estratégica en los centros educativos: la aplicación de una matriz DAFO en el centro de educación infantil y primaria "mediterráneo" de Córdoba. *ESE. Estudios sobre Educación* (18), 165-200.

Oliver, M. (2008). *Tema 7. Detecció de necessitats i itineraris formatius*. Extret de <http://exurafelmaurareus.files.wordpress.com/2009/02/tema07.pdf>

Snyder, Ilana (2004). *Alfabetismos digitales. Comunicación, innovación y educación en la era electrónica*. Málaga: Aljibe.

Trujillo, F. (16/Setembre/2012). *El análisis DAFO en el diseño de proyectos educativos: una herramienta empresarial al servicio de la educación*. Extret de <http://www.educacontic.es/blog/el-analisis-dafo-en-el-diseno-de-proyectos-educativos-una-herramienta-empresarial-al-servicio>

Zabala, A. i Arnau, L. (2007). *Cómo aprender y enseñar competencias*. Barcelona: Editorial Graó.